

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2017/2286**od 6. prosinca 2017.**

o priznavanju usklađenosti zahtjeva sustava upravljanja okolišem Eco-Lighthouse s odgovarajućim zahtjevima sustava upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja (EMAS) u skladu s člankom 45. Uredbe (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2017) 8082)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS) te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 761/2001 i odluka Komisije 2001/681/EZ i 2006/193/EZ ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 45.,

nakon savjetovanja s odborom uspostavljenim člankom 49. Uredbe (EZ) 1221/2009,

budući da:

- (1) Cilj je sustava EMAS promicati stalno unaprjeđivanje ekološke djelotvornosti organizacija uspostavljanjem i provedbom sustava upravljanja okolišem, evaluacijom djelotvornosti takvog sustava, pružanjem informacija o ekološkoj djelotvornosti, otvorenim dijalogom s javnošću i drugim zainteresiranim stranama te aktivnim uključivanjem zaposlenika.
- (2) Organizacijama koje primjenjuju druge sustave upravljanja okolišem, a žele prijeći na sustav EMAS, trebalo bi omogućiti da to učine na najlakši mogući način. Potrebno je razmotriti poveznice s drugim sustavima upravljanja okolišem kako bi se olakšala primjena sustava EMAS, a da se ne udvostručuju postojeće prakse i postupci.
- (3) Radi lakše primjene sustava EMAS i izbjegavanja udvostručivanja postojećih praksi i postupaka koji se temelje na drugim sustavima upravljanja okolišem koji su certificirani u okviru odgovarajućih postupaka, relevantni dijelovi drugih sustava upravljanja okolišem za koje je Komisija priznala da su u skladu s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS smatraju se ekvivalentnima tim zahtjevima.
- (4) To bi se priznavanje trebalo temeljiti na analizi zahtjeva i postupaka tih drugih sustava upravljanja okolišem te na mogućnosti da se njihovom primjenom ostvare ciljevi istovjetni odgovarajućim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 1221/2009.
- (5) Norveška je 26. siječnja 2016. Komisiji uputila pisani zahtjev za priznavanje sustava upravljanja okolišem Eco-Lighthouse. Nakon upućivanja tog zahtjeva poslana su dodatne informacije kako bi se Komisiji dostavili dokazi nužni za procjenu ekvivalentnosti relevantnih dijelova sustava upravljanja okolišem sa zahtjevima sustava EMAS,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Na temelju dokaza koje su dostavila norveška tijela Komisija priznaje da su dijelovi sustava Eco-Lighthouse navedeni u prilogu ovoj Odluci u skladu s odgovarajućim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 1221/2009.

⁽¹⁾ SL L 342, 22.12.2009., str. 1.

Članak 2.

Komisiji se najmanje jednom godišnje dostavlja izvješće o izmjeni zahtjeva sustava Eco-Lighthouse kojom se utječe na sadašnje priznavanje. U slučaju izmjene tih zahtjeva ili zahtjeva Uredbe (EZ) br. 1221/2009 Komisija može donijeti odluku o povlačenju ili izmjeni postojeće odluke.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 6. prosinca 2017.

Za Komisiju
Karmenu VELLA
Član Komisije

PRILOG

Uvod

Uredbom o sustavu EMAS ⁽¹⁾ uspostavlja se vrhunski instrument za upravljanje s pomoću kojeg organizacije dobrovoljno evaluiraju svoju ekološku djelotvornost, izvješćuju o njoj te je unaprjeđuju. Sustavu EMAS slobodno mogu pristupiti sve organizacije koje žele unaprijediti svoju ekološku djelotvornost. Njime je obuhvaćen cjelokupni gospodarski i uslužni sektor te ga se može primijeniti u cijelom svijetu.

Cilj je sustava EMAS promicati stalno unaprjeđivanje ekološke djelotvornosti organizacija uspostavljanjem i provedbom sustava upravljanja okolišem, sustavnim, objektivnom i periodičnom evaluacijom djelotvornosti takvih sustava, pružanjem informacija o ekološkoj djelotvornosti, uspostavom otvorenog dijaloga s javnošću i aktivnim uključivanjem zaposlenika u organizacijama uz istodobno omogućivanje odgovarajuće izobrazbe.

Uredbom o sustavu EMAS osiguravaju se vjerodostojnost i transparentnost u pogledu ekološke djelotvornosti organizacija koje su registrirane u sustavu EMAS tako što se primjenjuje sustav vanjske verifikacije koju vrše akreditirani procjenitelji ili procjenitelji koji posjeduju dozvolu.

Kako bi se olakšao postupak registracije organizacija koje primjenjuju druge sustave upravljanja okolišem, a žele prijeći na sustav EMAS, u Uredbi se navodi ⁽²⁾ da Komisija priznaje druge nacionalne ili regionalne sustave upravljanja okolišem ili njihove dijelove koji su u skladu s odgovarajućim zahtjevima Uredbe ako su ispunjeni određeni uvjeti.

U članku 45. Uredbe navodi se da države članice mogu Komisiji uputiti pisani zahtjev za priznavanje postojećih sustava upravljanja okolišem ili dijelova tih sustava koji su certificirani u skladu s odgovarajućim postupcima certificiranja za koje se na nacionalnoj ili regionalnoj razini priznaje da su u skladu s odgovarajućim zahtjevima te Uredbe.

Nakon preispitivanja tog zahtjeva i djelujući u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 49. stavka 2. Uredbe, Komisija priznaje relevantne dijelove sustava upravljanja okolišem i zahtjeve za akreditaciju i izdavanje dozvola za certifikacijska tijela ako smatra da je država članica:

- u zahtjevu dovoljno i jasno navela relevantne dijelove sustava upravljanja okolišem i odgovarajuće zahtjeve te Uredbe,
- pružila zadovoljavajući dokaz da su svi relevantni dijelovi sustava upravljanja okolišem ekvivalentni toj Uredbi.

Posljedica priznavanja: na temelju članka 4. stavka 3. Uredbe organizacije koje se žele registrirati u sustavu EMAS i koje posjeduju certificirani sustav upravljanja okolišem priznat u skladu s člankom 45. nisu obvezne provoditi one dijelove za koje se priznaje da su ekvivalentni toj Uredbi.

Međutim, valja napomenuti da se odredba članka 18. primjenjuje u trenutku verifikacije spremnosti za registraciju u sustavu EMAS ili u svrhu obnavljanja te registracije.

Procjenitelj koji je u okviru sustava EMAS akreditiran ili posjeduje dozvolu procjenjuje jesu li traženi postupci, kao što su analiza utjecaja na okoliš, politika zaštite okoliša, sustav upravljanja ili postupci revizije i njihova provedba, u skladu sa zahtjevima Uredbe. Stoga se verificiraju i dijelovi ostalih sustava upravljanja okolišem za koje se, prema članku 45., priznaje da su u skladu s odgovarajućim zahtjevima Uredbe br. (EZ) 1221/2009, a kako bi se osiguralo da se pri njihovoj primjeni poštuju zahtjevi za koje se tim priznanjem utvrdilo da su ekvivalentni.

Na primjer, činjenica da se postupak prikupljanja dokumentacije u okviru drugog sustava upravljanja okolišem priznaje ekvivalentnim ne isključuje mogućnost verifikacije odgovarajuće provedbe tog postupka kako bi se osiguralo da se postupkom dostave tražene materijalne informacije.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1221/2009.

⁽²⁾ Članak 45. Uredbe (EZ) br. 1221/2009.

U Direktivi o javnoj nabavi ⁽¹⁾ isto se tako spominje to priznavanje kada se u njezinu članku 62. stavku 2. navodi da se ostalim sustavima upravljanja okolišem koji se priznaju u skladu s člankom 45. Uredbe (EZ) br. 1221/2009 dobiva jedna od tri vrste certifikata koje javni naručitelji mogu zatražiti u svojem zahtjevu za prilaganje potvrda o usklađenosti s određenim sustavima upravljanja okolišem ili normama upravljanja okolišem u kontekstu postupka javne nabave.

Norveška je 26. siječnja 2016., na temelju Uredbe o sustavu EMAS, uputila preliminarni zahtjev za priznavanje svojeg nacionalnog programa ekološkog certificiranja u nadležnosti zaklade Eco-Lighthouse Foundation (ELH). Nakon upućivanja tog zahtjeva poslana su dodatne informacije kako bi se jasno naveli zahtjevi sustava upravljanja okolišem Eco-Lighthouse te odgovarajući zahtjevi Uredbe o sustavu EMAS (uključujući priloge) i Komisiji pružili dokazi nužni za utvrđivanje moguće ekvivalentnosti relevantnih dijelova sustava upravljanja okolišem.

Na temelju tih dokaza Komisija je mogla utvrditi stupanj usklađenosti zahtjeva predmetnog sustava upravljanja okolišem s odgovarajućim zahtjevima Uredbe o sustavu EMAS, što je podrobno objašnjeno u nastavku dokumenta.

Tablica s objašnjenjima o sustavu Eco-Lighthouse – koncepti

Koncept ELH (HR)	Koncept ELH (NO)	Definicija koncepta prema navodima Zaklade
Zaklada Eco-Lighthouse (Eco-Lighthouse/ELH)	Stiftelsen Miljøfyrtårn (Miljøfyrtårn)	Pravni subjekt koji vodi, prati i razvija program certificiranja ELH-a.
Izjava ELH-a o okolišu	Miljøkartlegging	Internetska izvješća koja se izrađuju na temelju popisa kriterija koje sastavlja savjetnik. Poduzeće dokumentira usklađenost s kriterijima. Certifikator u konačnici odobrava izjavu o okolišu (Miljøkartlegging) i time potvrđuje usklađenost s kriterijima ELH-a.
Opći kriteriji za industriju	Felles kriterier	Kriteriji koji se primjenjuju na sva poduzeća koje žele dobiti certifikat ELH-a. Poduzeće navodi i posjeduje li ili zakupljuje poslovne prostore u kojima se nalazi, pri čemu odlučuje koji se kriteriji primjenjuju s obzirom na, primjerice, energiju, odlaganje otpada itd. Općim kriterijima za industriju uzimaju se u obzir najvažniji aspekti okoliša zajednički za sva poduzeća.
Posebni kriteriji za industriju	Bransjespesifikke kriterier	Kriteriji koji se primjenjuju na poduzeća u pojedinim industrijama koja žele dobiti certifikat ELH-a. Posebnim kriterijima za poduzeća u pojedinim industrijama uzimaju se u obzir najvažniji aspekti okoliša u toj industriji.
Voditelj zaštite okoliša	miljøfyrtårnansvarlig	Osoba u poduzeću odgovorna za provedbu sustava ELH i koju imenuje rukovodstvo.
Godišnje izvješće o klimi i okolišu	årlig Klima- og miljørapport	Poduzeće jednom godišnje, do 1. travnja, podnosi izvješće na internetskom portalu ELH-a. Pokazatelji: neki su opći, a ostali su izvedeni iz odabranih kriterija. U njemu se izvješćuje i o akcijskom planu. Godišnje izvješće o klimi i okolišu mora biti dostupno široj javnosti.
Aksijski plan/program zaštite okoliša	handlingsplan	Aksijski plan poduzeća za iduću godinu koji se odnosi na svaku temu zaštite okoliša i dokumentiran je u godišnjem izvješću o klimi i okolišu. Odgovornosti i rokovi mogu se dokumentirati u izjavi o okolišu (Miljøkartlegging) ili ih mogu interno dokumentirati poduzeća u vlastitim sustavima.

⁽¹⁾ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014, str. 65.).

Koncept ELH (HR)	Koncept ELH (NO)	Definicija koncepta prema navodima Zaklade
Godišnja analiza koju provodi rukovodstvo	ledelsens gjennomgang	Direktori i srednje rukovodstvo sastaju se svake godine kako bi analizirali i evaluirali sustav zaštite zdravlja, sigurnosti i zaštite okoliša, sustav kontrole kvalitete, primjenu sustava ELH i ostala pitanja od važnosti za poduzeće.
Skupina za upravljanje okolišem	miljøgruppe	Radna skupina imenovana za pomoć voditelju zaštite okoliša pri uvođenju sustava ELH. Može uključivati osobu odgovornu za zaštitu zdravlja, sigurnost i zaštitu okoliša te ostale relevantne strane.
Mrežni portal Eco-Lighthouse	Miljøfyrtårnportalen	Internetski portal s pomoću kojeg se održava dokumentacija koja pripada poduzećima, općinama, savjetnicima i certifikatorima te koji sadržava svu dokumentaciju o usklađenosti s kriterijima i o certificiranju.
Pokazatelji za pojedino poduzeće	virksomhetsspesifikke sjekkpunkter	Pokazatelji izrađeni na zahtjev poduzeća i uvršteni u godišnje izvješće o klimi i okolišu. Plaćena usluga.
Interni savjetnik	Internkonsulent	Zaposlenik u poduzeću koji radi na ishođenju certifikata ELH-a. Zaposlenik završava program izobrazbe za savjetnika za sustav ELH i time postaje kvalificiran poduzećima pomoći da ishode certifikat, zbog čega pri prvom certificiranju neće biti potrebno zaposliti vanjskog savjetnika za sustav ELH.
Kontrolni popis za zaštitu zdravlja, sigurnost i zaštitu okoliša	HMS sjekklister	Interni kontrolni popis poduzeća za godišnju analizu zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša. Glavne točke uključuju: ažuriranje zakonskih odredaba, internu izobrazbu osoblja i rukovodstva, politiku zaštite okoliša, ciljeve i rezultate u godišnjem izvješću o klimi i okolišu, postupanje u slučaju neusklađenosti.
Politika zaštite okoliša	Miljøpolicy	Ciljevi i usmjerenja povezani s ekološkom djelotvornosti, koje u poduzeću definira uprava.
Aspekt okoliša	miljøaspekt	Elementi aktivnosti koje poduzeće obavlja, usluga koje pruža ili proizvoda koje proizvodi, a koji mogu imati utjecaj na okoliš.
Izravni aspekt okoliša	Direkte miljøaspekt	Elementi aktivnosti koje poduzeće obavlja, usluga koje pruža ili proizvoda koje proizvodi pod izravnom kontrolom poduzeća.
Neizravni aspekt okoliša	Indirekte miljøaspekt	Elementi aktivnosti koje poduzeće obavlja, usluga koje pruža ili proizvoda koje proizvodi koje poduzeće izravno ne kontrolira, no na koje ono može utjecati.
Opći cilj zaštite okoliša	miljømål	Ciljevi zaštite okoliša koje treba ostvariti iduće godine i koji su dokumentirani u godišnjem izvješću o klimi i okolišu.
Sustav upravljanja okolišem	miljøledelsessystem	Integrirani sustav upravljanja kojim se označavaju učinci koje poduzeće ima na okoliš, a u kojem se upotrebljava skup okolišnih kriterija za upravljanje tim učincima. Sustav upravljanja okolišem prilagođava se poslovanju poduzeća, sadržava jasne ciljeve, akcijske planove s konkretnim mjerama koje je potrebno provesti i stalno se unaprjeđuje.

Koncept ELH (HR)	Koncept ELH (NO)	Definicija koncepta prema navodima Zaklade
Bitna izmjena	stor endring	Svaka izmjena djelatnosti poduzeća, uključujući proizvode i usluge, njegove lokacije, organizacije ili upravljanja koja ima značajan učinak na sustav upravljanja okolišem ili aspekte okoliša povezane s poduzećem.
Neusklađenost	Avvik	Odstupanje od zakonske odredbe ili kriterija ELH-a ili od oboje ako je zakonska odredba isto tako kriterij ELH-a. Osnovne zakonske odredbe o zaštiti okoliša isto su tako kriteriji ELH-a. U slučaju neusklađenosti s kriterijem ELH-a poduzeće se neće moći certificirati.

Metodologija koja se upotrebljava za ispitivanje upućivanja na priznate sustave upravljanja okolišem

Svrha je ovog dokumenta opisati zahtjeve sustava upravljanja okolišem „Eco-Lighthouse” i procijeniti usklađenost tih zahtjeva s odgovarajućim zahtjevima Uredbe o sustavu EMAS. Ta je procjena namijenjena ostvarenju dvaju glavnih ciljeva:

1. lakšeg prijelaza na sustav EMAS za organizacije koje primjenjuju neki drugi sustav upravljanja okolišem, a žele prijeći na sustav EMAS;
2. lakše usporedbe zahtjeva sustava Eco-Lighthouse i sustava EMAS.

Kako bi pripremila tu procjenu, Komisija je provela analizu razlika između zahtjeva obaju sustava. Nakon te analize relevantni zahtjevi uvršteni su u skupinu ključnih zahtjeva koji odgovaraju različitim dijelovima sustava upravljanja okolišem. Zatim je izvršena procjena usklađenosti tih dijelova s odgovarajućim zahtjevima Uredbe o sustavu EMAS.

Sljedeće stranice ovog izvješća sadržavat će analizu **sljedećih dijelova sustava upravljanja okolišem**, a to su:

1. obveze i angažman uprave;
2. utvrđivanje analize utjecaja na okoliš – preliminarne analize;
3. utvrđivanje politike zaštite okoliša;
4. osiguravanje poštovanja zakonodavstva;
5. ciljevi i program zaštite okoliša utvrđeni radi osiguravanja stalnog napretka;
6. organizacijska struktura, izobrazba i uključivanje zaposlenika;
7. zahtjevi u pogledu dokumentacije;
8. upravljanje operacijama;
9. pripremljenost i reakcija na izvanredne situacije;
10. provjera, unutarnja revizija i korektivne radnje;
11. komunikacija (unutarnja i vanjska);
12. analiza koju provodi rukovodstvo.

Osim toga, u ovom se izvješću procjenjuju i **zahtjevi za akreditaciju i izdavanje dozvola** na temelju kojih kvalificirani vanjski revizor može verificirati sustave.

Za svaki se od tih dijelova u sljedećoj procjeni podrobno navodi u kojoj su mjeri zahtjevi sustava ELH u skladu s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS. Kako bi procijenila tu usklađenost, Komisija je razmotrila mogu li se primjenom zahtjeva sustava ELH jednako pouzdano i vjerodostojno ostvariti ciljevi utvrđeni odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS ⁽¹⁾.

U nekim se situacijama dijelovi sustava ELH do određene mjere podudaraju sa zahtjevima sustava EMAS, no nisu u potpunosti u skladu s tim zahtjevima. Radi podrobnosti procjene za te se dijelove navodi da se „djelomično podudaraju sa zahtjevima sustava EMAS” te se pružaju objašnjenja kako bi se pružila pomoć organizacijama koje su certificirane sustavom ELH, a željele bi ukloniti razlike s obzirom na sustav EMAS.

Nakon što se različiti dijelovi procijene, moguće ih je razvrstati u tri kategorije:

- ne podudaraju se sa zahtjevima sustava EMAS,
- djelomično se podudaraju sa zahtjevima sustava EMAS,
- u skladu su sa zahtjevima sustava EMAS.

Dijelovi za koje je potvrđena usklađenost s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS (treća kategorija) smatraju se ekvivalentnima.

Opis sustava Eco-Lighthouse

Sustav certificiranja Eco-Lighthouse najrašireniji je norveški sustav upravljanja okolišem u okviru kojeg se više od 5 000 valjanih certifikata izdaje malim, srednjim i velikim organizacijama (sustav ELH nije namijenjen poduzećima koja su suočena s kompleksnim pitanjima zaštite okoliša ⁽²⁾). Primjenom konkretnih, relevantnih i isplativih mjera koje je lako provesti (u najširem smislu: lokalnih, regionalnih, globalnih), poduzeća mogu unaprijediti svoju ekološku djelotvornost, kontrolirati svoj učinak na okoliš i dokazati da su predana društveno odgovornom poslovanju.

Sustavom certificiranja Eco-Lighthouse u pravni okvir norveških propisa koji se odnose na sustavne aktivnosti u području zdravlja, sigurnosti i okoliša u poduzećima integrira se upravljanje okolišem, i to njegovim unutarnjim i vanjskim aspektima.

Poduzeće koje želi dobiti certifikat Eco-Lighthouse dužno je:

prije certificiranja:

1. angažirati kvalificiranog savjetnika za sustav Eco-Lighthouse, kojemu zaklada ELH osigurava izobrazbu i izdaje odobrenje te čiji rad ona prati, a kako bi:
 - a. izvršio analizu utjecaja poduzeća na okoliš (miljøanalyse). Na temelju te preliminarne analize ta će osoba, osim općih kriterija za industriju ⁽³⁾ koji se primjenjuju na sve organizacije, odabrati i relevantne posebne kriterije za industriju (bransjespesifikke kriterier) koji se odnose na određeno poduzeće;
 - b. izradio izjavu o okolišu ⁽⁴⁾ (Miljøkartlegging) te pomogao pri njezinu ispunjavanju na internetskom portalu ELH-a;
 - c. s pomoću tog internetskog alata (Miljøkartlegging) upravljao ispunjavanjem relevantnih kriterija i to dokumentirao;
 - d. za upotrebu internetskog portala ELH-a te ispunjavanje izjave o okolišu osposobio voditelja zaštite okoliša zaposlenog u poduzeću (miljøfyrtårnansvarlig) kojeg je imenovala organizacija;

⁽¹⁾ Taj visoki stupanj potrebne usklađenosti potrebno je tumačiti u skladu s člankom 4. Uredbe kojim se određuju uvjeti registracije u sustavu EMAS. Trećim stavkom tog članka organizacije koje posjeduju certificirani sustav upravljanja okolišem priznat u skladu s člankom 45. izuzete su od obveze da provode one dijelove za koje se priznaje da su ekvivalentni toj Uredbi. Stoga se upotrebom dijelova za koje se priznaje da su ekvivalentni treba osigurati jednako djelovanje kao u slučaju odgovarajućih dijelova u sustavu EMAS, imajući u vidu primjenu tog sustava i registraciju u tom sustavu.

⁽²⁾ Vidjeti web-mjesto zaklade ELH <http://eco-lighthouse.org/certification-scheme/>

⁽³⁾ Kako biste pronašli engleske prijevode kriterija, posjetite web-mjesto: <http://eco-lighthouse.org/statistik/> (prevedeni su opći kriteriji za industriju te odabrani skupovi nekoliko posebnih kriterija). Za norvešku inačicu posjetite web-mjesto: <http://www.miljøfyrtarn.no/dette-er-miljøfyrtårn/bransjekriterier/9-miljt/miljt/55-bransjekriterier-gruppert>

⁽⁴⁾ Nju valja razlikovati od „izjave o okolišu” u okviru sustava EMAS koja se navodi u člancima 2. i 18. i dijelu B. Priloga IV. Uredbi o sustavu EMAS.

- e. osposobio voditelja zaštite okoliša zaposlenog u poduzeću za ispunjavanje prvog izdanja godišnjeg izvješća o klimi i okolišu u kojemu se jednom godišnje (nakon certificiranja) izvješćuje o prethodnoj kalendarskoj godini;
 - f. upravlja postupkom ispunjavanja kriterija;
2. prije završetka postupka certificiranja organizacija u izjavi o okolišu, koju ona samostalno ispunjava na internetskom portalu, potvrđuje status usklađenosti sa skupom općih i posebnih kriterija za industriju. Kako bi se dodijelio certifikat, potrebno je ispuniti sve opće i posebne kriterije za industriju. Pisani trag o tom „preliminarnom” postupku izvješćivanja same organizacije čuva se kao dio izjave o okolišu;
 3. zaklada ELH u suradnji s relevantnim državnim tijelima, znanstvenicima, interesnim organizacijama, kupcima, iskusnim savjetnicima i certifikatorima izrađuje opće i posebne kriterije za industriju kako bi utvrdila i uzela u obzir relevantne aspekte okoliša i učinkovite mjere u predmetnoj industriji, a ti se kriteriji periodično preispituju;
 4. kriteriji su temelj sustava upravljanja, kojim se osigurava uredno funkcioniranje sustava. Podnošenjem izjave o okolišu na internetskom portalu Eco-Lighthouse izvješćuje se o usklađenosti sa svim kriterijima;
 5. izvješće o klimi i okolišu (Klima- og miljørapport) sastavlja se i podnosi na internetskom portalu ELH-a, a njime se objedinjuju opći pokazatelji i parametri koji se primjenjuju na sve industrije, dok se posebni pokazatelji izvode odabirom relevantnih kriterija;
 6. nakon što poduzeće utvrdi da su svi kriteriji ispunjeni, a prvo izvješće o klimi i okolišu podneseno, certifikator/procjentelj provodi postupak certificiranja. Toj se osobi, prije posjeta lokaciji i obavljanja razgovora i provjera, daje pristup relevantnim informacijama na internetskom portalu. Procjenitelj/certifikator certifikat izdaje u ime općine u kojoj se nalazi poduzeće, međutim, središnja uprava zaklade Eco-Lighthouse osigurava mu izobrazbu, izdaje odobrenje (dozvolu) i prati njegov rad, a od 2017. to obuhvaća i promatranje na predmetnoj lokaciji. U izjavi o okolišu dokumentiraju se odstupanja od kriterija te podaci o tome jesu li otklonjeni uzroci odstupanja;
 7. zaklada ELH provjerava dokumentirane rezultate cjelokupnog postupka te izdaje certifikat. Tek se u ovoj fazi izdaje odgovarajuće izvješće o certificiranju i izjava o priznavanju.

Nakon dobivanja certifikata

Nakon dobivanja certifikata svake se godine do 1. travnja podnosi izvješće o klimi i okolišu u kojem se navode uvjeti za niz parametara, ostvarenja prethodno utvrđenih ciljeva zaštite okoliša te se detaljno izlažu budući ciljevi. To godišnje izvješće sastavlja voditelj zaštite okoliša.

Certifikat se obnavlja svake tri godine.

Postupak je identičan, iako u fazi obnove certifikata nije obvezno angažirati savjetnika. Umjesto njega voditelj zaštite okoliša (Miljøfyrtårnansvarlig) odgovoran je za organizaciju obnove certifikata, provjeru stalne usklađenosti s kriterijima, ispunjavanje izjave o okolišu i stavljanje dokumentacije na raspolaganje certifikatoru/procjentelju na način da mu se omogućiti pristup podacima o poduzeću koji se nalaze na internetskom portalu ELH-a. Nova izjava o okolišu s pripadajućom dokumentacijom te izvješćima o klimi i okolišu podnesenima za prethodne godine glavni su skup dokaza koji se dostavlja prije obnove certifikata dok certifikator/procjentelj na sastancima s poduzećem obavlja razgovore, nasumične provjere te vrši inspekcijski nadzor poslovnih prostora, kao što je već učinjeno tijekom prvog certificiranja.

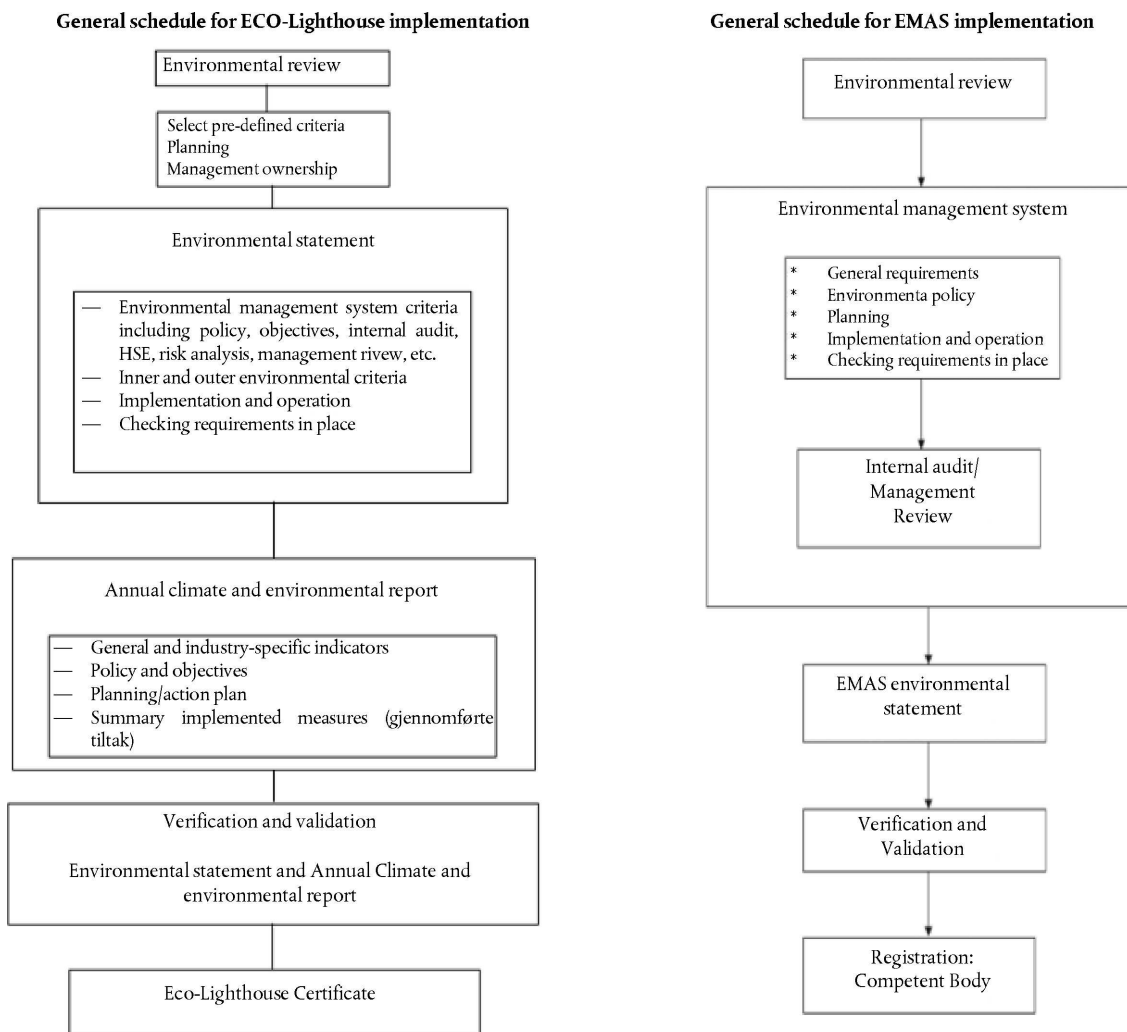
Imajte na umu sljedeće:

od otprilike 430 norveških općina, više od 300 njih plaća naknadu za upotrebu sustava certificiranja Eco-Lighthouse. Članstvo lokalnim poduzećima omogućuje lakše ishođenje certifikata ELH-a jer su im na raspolaganju certifikatori/procjentelji za poduzeća nadležni za to područje. Očekuje se i da će općine raditi na tomu da poduzeća na njihovu području ishode certifikat.

Općinska/županijska uprava ili privatno poduzeće mogu zaposliti procjenitelje/certifikatore koji preuzimaju ulogu tijekom faze certificiranja, no zaklada Eco-Lighthouse *osigurava im izobrazbu, izdaje odobrenje i prati njihov rad*. Valja napomenuti da je certifikacijsko tijelo u sustavu Eco-Lighthouse općina jer certifikatori (s dozvolom ELH-a) rade u ime općine, a ne uprave zaklade Eco-Lighthouse.

Zaklada Eco-Lighthouse certificirana je od svibnja 2016. prema normi ISO-9001:2015.

Opći program provedbe sustava ELH i sustava EMAS

DIO 1.

Obveze i angažman uprave

Odgovarajući zahtjev sustava EMAS

1. Sudjelovanje i obveze uprave. U okviru sustava EMAS uprava definira politiku zaštite okoliša u organizaciji (1.1.) te je odgovorna za pravilnu provedbu sustava upravljanja okolišem (1.2.), uključujući za imenovanje predstavnika upravljanja okolišem (1.3.). Pravna osnova: članak 2. stavak 1. i Prilog II., A.2., A.4.
2. Rukovodstvo bi trebalo redovito preispitivati ostvaren napredak i uklanjati uočene probleme. U sklopu sustava upravljanja okolišem postoji potreba za redovitim uključivanjem rukovodstva u sastanke i inicijative. (Prilog II., odjeljak A.6.)

Procjena odgovarajućih zahtjeva sustava ELH

1. Sudjelovanje i obveze uprave
 - 1.1. Definiranje politike zaštite okoliša u organizaciji:

Općim kriterijem za industriju br. 1945 ⁽¹⁾ od organizacija se zahtijeva utvrđivanje politike zaštite okoliša. Štoviše, odluku o sudjelovanju u sustavu i obvezu ispunjavanja različitih kriterija prihvaća uprava.

⁽¹⁾ U njemu se navodi: „Poduzeće mora utvrditi politiku zaštite okoliša i ciljeve u području zaštite zdravlja, okoliša i sigurnosti. Njih treba dokumentirati u sustavu upravljanja okolišem ili u akcijskom planu koji je dio godišnjeg izvješća o klimi i okolišu u okviru sustava Eco-Lighthouse.”

1.2. Odgovornost za pravilnu provedbu sustava upravljanja okolišem

U skladu s općim kriterijem za industriju br. 6 „*rukovodstvo mora jednom godišnje analizirati sustav zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša te postupke u okviru sustava Eco-Lighthouse kako bi procijenilo rade li kako je predviđeno.*”

Potpisivanjem uvjeta i odredbi sustava ELH i zapisnika o analizi koju svake godine provodi rukovodstvo uprava preuzima odgovornost za pravilnu provedbu sustava upravljanja okolišem i točnost godišnjeg izvješća o klimi i okolišu (Klima- og miljørapport).

1.3. Imenovanje predstavnika upravljanja okolišem

Jedan član osoblja predlaže se za ulogu voditelja zaštite okoliša (Miljøfyrtårnansvarlig). Ta uloga nužno ne zahtijeva rad na puno radno vrijeme, već trajanje radnog vremena ovisi o veličini organizacije. Voditelja zaštite okoliša može osposobiti savjetnik tijekom faze prvog certificiranja ili mu znanje može prenijeti prethodni voditelj. U većim organizacijama voditelj zaštite okoliša ponekad pohađa tečaj za savjetnika za sustav ELH (time stječe kvalifikaciju za internog savjetnika (internkonsulent)). Zadaci te osobe navedeni su u zahtjevu br. 6 (organizacijska struktura, izobrazba i uključivanje zaposlenika).

2. Rukovodstvo redovito preispituje ostvareni napredak i uklanja uočene probleme.

To se postiže s pomoću godišnje analize koju provodi rukovodstvo ⁽¹⁾ (ledelsens gjennomgang), a prihvaća uprava (uprava potpisuje zapisnik sa sastanka o godišnjoj analizi koju provodi rukovodstvo). Predstavljaju se izvješće o neusklađenosti (nepoštovanje zakonskih odredaba i/ili neusklađenosti s nekim od kriterija sustava ELH) te godišnja izvješća o klimi i okolišu. U potonjim izvješćima nalaze se procjena ekološke djelotvornosti i ciljevi zaštite okoliša za iduću godinu. Moguće je predstaviti izvješća o certificiranju i izvješća o obnovi certifikata, posebno u kontekstu pojave neusklađenosti.

Stoga ta godišnja procjena predstavlja provjeru kvalitete (zadovoljstvo kupaca, organizacija, utvrđena neusklađenost), no u njoj se obrađuje i pitanje ostvarenja ciljeva zaštite okoliša i rezultata akcijskog plana te preispituje napredak ostvaren u područjima kao što su otpad, uporaba energije i pokazatelji stanja okoliša relevantni za određenu industriju. Postoji li pitanje neusklađenosti s obzirom na sustav ELH i/ili vanjski okoliš, ono će se riješiti u okviru toga (ako je moguće, odjednom, a ako nije, ono će se uvrstiti u akcijski plan za iduću godinu).

U općem kriteriju za industriju br. 1950 navodi se: „Poduzeće mora utvrditi postupke izvješćivanja i rješavanja pitanja neusklađenosti” ⁽²⁾. Slijedom toga, rukovodstvo je odgovorno za politiku zaštite okoliša, ciljeve i rezultate u sustavu ELH na način da je dužno (najmanje) jednom godišnje ažurirati i potvrditi obveze.

Štoviše, uvođenjem dodatnog sustava zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša prema zahtjevima norveškog zakonodavstva ⁽³⁾ osigurava se ostvarenje ciljeva zaštite okoliša koji su predstavljeni u akcijskom planu i o kojima se izvijestilo u poglavlju godišnjeg izvješća o klimi i okolišu posvećenom rezultatima, kao i to da se slijede upute.

Zaključak Komisije

Predsjednik uprave tijekom početne faze postupka certificiranja potpisuje uvjete i obveze ELH-a (na mrežnom portalu). Općim kriterijem za industriju br. 1945 od organizacija se zahtijeva utvrđivanje politike zaštite okoliša. Rukovodstvo u različitim trenucima tijekom godine te tijekom svoje godišnje analize u potpunosti i opetovano sudjeluje u tom postupku (vršenjem provjera). Organizacija koja uvodi sustav ELH mora imenovati i voditelja zaštite okoliša koji upravi podnosi izvješće (ili je on sam dio te uprave) te koji se povezuje s osobljem radi rješavanja pitanja o sustavu ELH.

⁽¹⁾ Obveza obavljanja unutarnje kontrole: „Odgovorna osoba” odlučuje o obvezi uvođenja i obavljanja unutarnje kontrole u poduzeću.” Time se misli na rukovodstvo ili vlasnika poduzeća. Iako se unutarnja kontrola obvezno obavlja na svim razinama poduzeća, glavna odgovornost za uvođenje sustava i njegovo održavanje povjerena je upravi poduzeća. Međutim, u tom se odjeljku jasno navodi da se postupak uvođenja i obavljanja unutarnje kontrole mora odvijati u suradnji sa zaposlenicima, odborom za zaštitu na radu, predstavnicima za sigurnost i/ili predstavnicima zaposlenika ako postoje.

⁽²⁾ U pravnom smislu taj kriterij podliježe propisima koji se odnose na sustavne aktivnosti u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša u poduzećima (propisi o unutarnjoj kontroli), odjeljak 5.7.

⁽³⁾ Poveznica na propis: <http://www.arbeidstilsynet.no/hms/internkontroll/>, a više informacija možete pronaći na web-mjestu: <http://www.hse.gov.uk/>

Na temelju tih elemenata Komisija potvrđuje da je dio sustava ELH koji se odnosi na „**obveze i angažman uprave**” u skladu s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS te ga se stoga može smatrati ekvivalentnim.

DIO 2.

Utvrđivanje analize utjecaja na okoliš (preliminarna analiza)

Odgovarajući zahtjevi sustava EMAS

Prije svoje registracije organizacija provodi analizu utjecaja na okoliš na temelju Priloga I. Uredbi – članak 4. stavak 1. točka (a), Prilog I., odjeljak A.3.1. Priloga II.

Ova preliminarna analiza obuhvaća sljedeća područja:

- 1) utvrđivanje važećih zakonskih odredaba koje se odnose na okoliš;
- 2) utvrđivanje svih izravnih i neizravnih aspekata okoliša sa značajnim učinkom na okoliš, koje prema potrebi treba kvalificirati i kvantificirati i objediniti u registar aspekata koji su prepoznati kao značajni;
- 3) opis kriterija za procjenu značaja učinka na okoliš;
- 4) provjeru svih postojećih praksi i postupaka upravljanja okolišem;
- 5) procjenu rezultata istrage o prethodnim incidentima.

Vanjski procjenitelj verificira tu analizu.

Procjena odgovarajućih zahtjeva sustava ELH

Opća procjena: preliminarnu analizu ELH-a pod nazivom „izjava o okolišu” (Miljøkartlegging) izvršava savjetnik (kojemu zaklada ELH osigurava izobrazbu i izdaje odobrenje te čiji rad ona prati). Nakon analize organizacije ta osoba odabire relevantne kriterije koje je organizacija dužna ispuniti kako bi dobila certifikat ELH-a. Na temelju te analize izrađuje se elektronička izjava o okolišu (Miljøkartlegging) u obliku popisa kriterija koje je potrebno ispuniti, koja služi kao smjernica organizaciji za utvrđivanje područja u kojima treba ostvariti napredak. Sljedeći je korak interaktivni postupak na internetskom portalu ELH-a (Miljøfyrtårnportalen) kojim se organizaciji omogućuje da pruža informacije o napretku i prati cjeloviti popis važećih kriterija koje je potrebno ispuniti.

U okviru ELH-a nude se opći kriteriji za industriju koji se primjenjuju na sve sektore te posebni kriteriji koji su unaprijed zadani za pojedine industrije iz 14 različitih industrijskih sektora ⁽¹⁾.

(1) Utvrđivanje važećih zakonskih odredaba koje se odnose na okoliš

Opći kriteriji za industriju uključuju i provjeru poštovanja zakonskih odredaba. To se provjerava u skladu s općim kriterijem za industriju br. 1944: „Poduzeće mora osigurati pristup ⁽²⁾ ažuriranom pregledu relevantnih zakona i propisa koji se odnose na zaštitu zdravlja, zaštitu okoliša i sigurnost”. Pristup i ispisivanje podataka moguće je s pomoću web-mjesta norveške vlade Regelhjelp ⁽³⁾ na kojemu poduzeće unosi svoju jedinstvenu oznaku organizacije pri čemu se izrađuje popis važećih zakonskih odredaba koje se odnose na poduzeće, uključujući one povezane s okolišem. Svi kriteriji izvedeni iz zakona i propisa jasno se u općim i posebnim kriterijima označavaju simbolom § kako bi se izričito navelo da je namjera primjene kriterija poštovanje zakonskih odredaba.

(2) Utvrđivanje svih izravnih i neizravnih aspekata okoliša sa značajnim učinkom na okoliš, koje prema potrebi treba kvalificirati i kvantificirati i objediniti u registar aspekata koji su prepoznati kao značajni

Razvojem kriterija za industriju utvrđuju se i navode aspekti okoliša ključni za industrije obuhvaćene posebnim kriterijima u sustavu ELH. Unaprijed zadani kriteriji razrađuju se u suradnji s relevantnim organizacijama iz industrija, interesnim skupinama, vladom, znanstvenicima/istraživačima i glavnim kupcima. Svrha interaktivne izrade unaprijed zadanog skupa kriterija jest pomoći organizacijama i usmjeravati ih kako bi jednostavno odredile jasne referentne vrijednosti. Očito je da je taj postupak jedna od glavnih razlika između metoda sustava EMAS i ELH. Dok je u prvoj metodi naglasak na utvrđivanju aspekata okoliša na razini organizacije, drugom se metodom oni utvrđuju na razini industrije.

⁽¹⁾ <http://eco-lighthouse.org/statistikk/>

⁽²⁾ Certifikatoru i općenito organizaciji.

⁽³⁾ www.regelhjelp.no

Od 31 općeg kriterija za industriju 35 % ih se odnosi na kriterije za sustav, 4 % na radnu okolinu, a za 52 % ELH tvrdi da se odnose na vanjski okoliš ⁽¹⁾. Kada je riječ o posebnim kriterijima za industriju, prema tvrdnjama ELH-a, u prosjeku 10 % njih čine kriteriji za sustav, 20 % njih odnosi se na radnu okolinu, a za 70 % ELH tvrdi da se odnose na vanjski okoliš ⁽²⁾. Kada se pobliže promotre kriteriji za one djelatnosti za koje je dodijeljena većina certifikata (koje se stoga najčešće revidira i ažurira), kao što su hoteli ili maloprodajne trgovine ⁽³⁾, sa sigurnošću je moguće utvrditi da ti kriteriji obuhvaćaju niz relevantnih, ključnih aspekata okoliša.

Opći kriteriji za industriju uključuju i kriterij br. 1963 pod nazivom „Ostali aspekti okoliša” u skladu s kojim poduzeće mora evaluirati i uzeti u obzir sve relevantne aspekte okoliša koji nisu obuhvaćeni općim i posebnim kriterijima za industriju: „Poduzeće mora utvrditi ostale značajne aspekte okoliša s obzirom na poduzeće te razmotriti provedbu svih potrebnih mjera i/ili uvrštavanje u godišnje izvješće o klimi i okolišu i/ili praćenje u okviru akcijskog plana.” Međutim, ELH-om se ne definira način primjene tih kriterija, npr. koje se aspekte razmatra (izravne ili neizravne) i kako se procjenjuje značaj njihova učinka ⁽⁴⁾. Štoviše, nije jasno kako se može procijeniti usklađenost s tim kriterijem, odnosno, među ostalim, na kojoj osnovi certifikator za sustav ELH može osigurati da su svi značajni aspekti okoliša utvrđeni ⁽⁵⁾.

Tijekom verifikacije/certificiranja provjeravaju se navedeni kriteriji i obvezno ih je sve ispuniti prije ⁽⁶⁾ dodjele certifikata. Svake se tri godine kriteriji ponovno verificiraju/certificiraju radi obnove certifikata.

(3) Opis kriterija za procjenu značaja učinka na okoliš

Procjena učinka na okoliš provodi se u okviru postupka razvoja kriterija za industriju. Stoga tu procjenu ne obavlja organizacija, već se njome na sektorskoj razini bave relevantni dionici iz industrije. U stavku 3. Priloga I. Uredbi o sustavu EMAS nalaze se posebne smjernice i kriteriji za procjenu značaja učinaka na okoliš na razini organizacije. Takve smjernice ne daje zaklada ELH u slučaju kada na razini industrije stručna savjetodavna skupina izvršava procjenu.

(4) i (5) Postojeće prakse i postupci u području upravljanja te evaluacija rezultata istrage o prethodnim incidentima

Postojeće se prakse i postupci u području upravljanja ispituju i evaluiraju primjenom kriterija za industriju. Prije certificiranja sastavlja se prvo godišnje izvješće o klimi i okolišu koje se prilaže izvavi o okolišu. To izvješće sadržava pozitivne i negativne strane upravljanja okolišem u organizaciji. Njime se izričito u obzir uzimaju „pokrenute inicijative” (Gjennomførte tiltak) kako bi se ispravile situacije koje nisu bile odnosno nisu idealne. Na temelju tih informacija sastavlja se akcijski plan (Handlingsplan med mål).

Zaključak Komisije

Preliminarna analiza sustava ELH ovisi o skupu kriterija koji se temelje na aspektima okoliša utvrđenim na sektorskoj razini. Sustavom ELH može se, pri definiranju kriterija za industriju, na odgovarajući način uzeti u obzir znatan dio mogućih aspekata okoliša u organizaciji. Organizacija će se zatim pozabaviti tim aspektima u trenutku procjene svoje usklađenosti s definiranim kriterijima, kao dio pripreme za certificiranje.

Sustavom EMAS zahtijeva se provedba individualizirane analize posebnih izravnih i neizravnih aspekata okoliša u organizaciji, a organizacija je dužna uspostaviti kriterije kojima se određuje značaj učinaka povezanih s aspektima utvrđenima u konkretnom kontekstu organizacije. Svrha je tog pristupa koji je usmjeren na organizaciju utvrditi aspekte koji su značajni u konkretnom kontekstu organizacije, a ne za sektor u cjelini. Taj individualizirani pristup jedna je od ključnih razlika između dvaju sustava.

⁽¹⁾ <http://www.miljofyrtarn.no/dokumenter/bransjekrav/844-general-industry-criteria/file> i <http://www.miljofyrtarn.no/dokumenter/bransjekrav/866-guidance-to-the-general-industry-criteria/file>

⁽²⁾ Statistički podaci, kako ih je dostavila zaklada ELH, o hotelima: <http://miljofyrtarn.no/dokumenter/bransjekrav/864-industry-criteria-hotel/file> i o maloprodajnim trgovinama: <http://miljofyrtarn.no/dokumenter/bransjekrav/863-industry-criteria-retail-grocery-store/file>

⁽³⁾ <http://eco-lighthouse.org/statistik/>

⁽⁴⁾ Smjernice Eco-Lighthouse za opće kriterije za industriju, 4. svibnja 2017. – kriterij br. 1963: „Bit će dovoljno provesti zasebnu procjenu ostalih aspekata okoliša u slučaju kada poduzeće smatra to potrebnim radi provedbe dodatnih mjera. Poduzeće slobodno može odabrati koju metodu želi primijeniti kako bi se povelu računa o tim aspektima okoliša, no moguće ju je povezati s analizom rizika u pogledu vanjskog okoliša”.

⁽⁵⁾ Certifikatori za sustav ELH osposobljeni su za procjenu usklađenosti s činjeničnim kriterijima, a ne za obavljanje posebne procjene različitih aspekata okoliša.

⁽⁶⁾ Vidjeti i zahtjev 4.: poštovanje zakonodavstva.

Opći kriterij za sustav ELH br. 1963, kojim se zahtijeva i razmatranje relevantnih „Ostalih aspekata okoliša”, može se iskoristiti kako bi se proširio opseg analize i dobio konkretniji pregled. Smjernice za kriterij zaklade ELH sadržavaju preporuku da bi se to moglo primijeniti u vezi s analizom rizika. Međutim, njima nije definiran način na koji je moguće obaviti procjenu značaja tih dodatnih aspekata.

Iako su oba pristupa vrijedna te imaju svoje prednosti i nedostatke, primijenjene metodologije bitno se razlikuju. Premda su metode različite, njima se nastoji ostvariti sličan cilj, a to je utvrđivanje značajnih aspekata okoliša. U sustavu ELH naglasak se stavlja na utvrđivanje aspekata okoliša na sektorskoj razini, dok je cilj sustava EMAS utvrditi značajne aspekte svojstvene organizaciji. Zbog tog se razloga oba pristupa ne bi mogla smatrati ekvivalentnima ⁽¹⁾.

Na temelju tih elemenata Komisija smatra da se dio sustava ELH koji se odnosi na „**utvrđivanje analize utjecaja na okoliš**” djelomično podudara s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS.

Moguće mjere za uklanjanje razlika s obzirom na sustav EMAS

Iako se taj dio sustava ELH ne može smatrati ekvivalentnim, iz analize je vidljivo da se skoro podudara s brojnim odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS. Kako bi se postigla usklađenost sa svim odgovarajućim zahtjevima, potrebno je uvesti sljedeće dodatne elemente:

- prelazak s pristupa koji uključuje analizu rizika na pristup i metode utemeljene na Prilogu I. Uredbi o sustavu EMAS, pri čemu je cilj isto tako utvrditi značajne aspekte okoliša koji nisu obuhvaćeni kriterijima za industriju,
- opći kriterij za industriju br. 1963 primjenjuje se u vezi s time na temelju odredbe o analizi utjecaja na okoliš iz Uredbe o sustavu EMAS,
- certifikator za sustav ELH primjenom odgovarajuće metode osigurava da su svi dodatni aspekti okoliša, pokazatelji i zakonske odredbe utvrđeni i uzeti u obzir.

DIO 3.

Utvrđivanje politike zaštite okoliša

Odgovarajući zahtjev sustava EMAS

Uprava definira politiku zaštite okoliša u organizaciji. Tom se politikom uključuju različiti elementi navedeni u Prilogu II. Uredbi o sustavu EMAS. (članak 4. stavak 1. točka (b). i Prilog II., A.2.).

Procjena odgovarajućih zahtjeva sustava ELH

Sustav ELH obuhvaća formalni zahtjev da se u okviru kriterija br. 1945 postave ciljevi („Poduzeće mora utvrditi politiku zaštite okoliša ⁽²⁾ i ciljeve u području zaštite zdravlja, okoliša i sigurnosti. Njih treba dokumentirati u sustavu upravljanja okolišem ili u akcijskom planu koji je dio godišnjeg izvješća o klimi i okolišu u okviru sustava Eco-Lighthouse”). Pitanja politike zaštite okoliša i posebnih pojedinačnih ciljeva zaštite okoliša ponajprije se rješavaju utvrđivanjem kriterija prije certificiranja i navode se u izjavi o okolišu (Miljøkartlegging). Ekološka djelotvornost provjerava se tijekom druge faze usporedbom s odabranim pokazateljima iz godišnjeg izvješća o klimi i okolišu koje uključuje i akcijski plan radi stalnog unaprjeđivanja.

Zaključak Komisije

U skladu s nedavno revidiranim kriterijem br. 1945, poduzeće je dužno definirati politiku zaštite okoliša. Kombinacijom izjave o okolišu, kojom se utvrđuju kriteriji, te godišnjeg izvješća o klimi i okolišu, u kojemu se provjeravaju pokazatelji i postavljaju ciljevi, pridonosi se toj politici zaštite okoliša i pruža pomoć pri njezinoj provedbi.

Željom za dobivanjem certifikata u okviru sustava Eco-Lighthouse i potpisivanjem uvjeta te preuzimanjem obveza u sustavu ELH pokazuje se namjera za jačanjem upravljanja aspektima okoliša i stalnim unaprjeđenjem ekološke djelotvornosti. Godišnje izvješće o klimi i okolišu odnosno njegov akcijski plan poticaj je za stalno unaprjeđivanje.

⁽¹⁾ Isticanje tih metodoloških razlika posebno je važno s obzirom na članak 4. Uredbe. Zamjena analize utjecaja na okoliš iz Uredbe o sustavu EMAS izjavom o okolišu iz sustava ELH ne bi funkcionirala u kontekstu provedbe sustava EMAS.

⁽²⁾ U skladu s odjeljkom A.2. Priloga II. Uredbi o sustavu EMAS.

Godišnje izvješće o klimi i okolišu odobrava uprava tijekom godišnje analize koju provodi rukovodstvo.

Na temelju tih elemenata Komisija potvrđuje da je dio sustava ELH koji se odnosi na „**utvrđivanje politike zaštite okoliša**” u skladu s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS te ga se stoga može smatrati ekvivalentnim.

DIO 4.

Osiguravanje poštovanja zakonodavstva

Odgovarajući zahtjev sustava EMAS

Prema sustavu EMAS organizacije su dužne:

1. utvrditi svoju zakonsku obvezu u pogledu okoliša;
2. osigurati usklađenost s tim zahtjevima;
3. utvrditi primjerene postupke za stalno ispunjavanje tih zahtjeva;
4. dostaviti materijalne i dokumentarne dokaze o toj usklađenosti.

(članak 4. stavak 1. točka (b) i stavak 4., Prilog II., odjeljci A.3.2., B.2., A.5.2.)

Procjena odgovarajućih zahtjeva sustava ELH

1. Prije stjecanja certifikata ELH-a savjetnik sastavlja popis kriterija. Na temelju općeg kriterija za industriju br. 1944 ⁽¹⁾ poduzeće ima obvezu certifikatoru/procjenitelju (te, osim toga, cijelom poduzeću) osigurati pristup ažuriranom pregledu relevantnih zakona i propisa koji se odnose na poduzeće.

Tu je obvezu lakše ispoštovati jer na *web*-mjestu norveške vlade *Regelhjelp* ⁽²⁾ poduzeće unosom svojeg jedinstvenog broja organizacije može dobiti popis relevantnog zakonodavstva. Pravila i propisi koji su najvažniji za neku industriju dio su općih i posebnih kriterija za industriju (označeni simbolom §) koje treba ispuniti kako bi se dodijelio i obnovio certifikat. Pregled se ažurira jednom godišnje u okviru analize koju provodi rukovodstvo (u postupku godišnje analize sustava zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša).

Popis kriterija sadržava i kriterije povezane s određenim zakonskim obvezama koje je organizacija dužna ispoštovati.

Primjeri:

- opći zakonski kriterij br. 42: „opasni otpad (i ...) mora se na siguran način skladištiti i isporučiti [...] pogonu u skladu s 'propisima koji se odnose na recikliranje otpada'”,
 - posebni zakonski kriterij br. 311: „Uzorak otpadnih voda uzet će se i analizirati u skladu s lokalnim propisima i Pravilnikom o onečišćenju 15.A-3 i 4.” (prijevod).
2. Prije certificiranja poduzeće provodi vlastitu procjenu kojom potvrđuje usklađenost s tim kriterijima. Zatim kriterije ponovno tijekom postupka certificiranja provjerava neovisni vanjski procjenitelj/certifikator. Prije nego što se izda certifikat za sustav ELH, zaklada ELH još jednom provjerava rad savjetnika, poduzeća i certifikatora/procjenitelja i daje svoje odobrenje. Ta se provjera ponavlja nakon tri godine pri obnovi certifikata. Prije nego što je moguće izdati certifikat, potrebno je ispuniti sve kriterije, a to uključuje opće i posebne kriterije koji su preuzeti izravno iz norveškog zakonodavstva i ugrađeni u kriterije ELH-a (imaju oznaku „§”). Pitanje nepoštovanja zakonske odredbe koja nije kriterij ELH-a rješava se općim kriterijem za industriju br. 1950 na temelju kojeg su poduzeća dužna utvrditi postupke izvješćivanja i rješavanja tog pitanja nepoštovanja. Na temelju tog kriterija poduzeće se može certificirati ako pokaže da ima sustav za rješavanje pitanja nepoštovanja. Certifikator/procjenitelj provjerava jesu li ispunjeni kriteriji ELH-a i verificira je li poduzeće uspostavilo postupak kako bi se ispravio propust u nepoštovanju svih zakonskih odredaba.

Za razliku od sustava EMAS, u sustavu ELH organizacije ne trebaju certifikatoru dostaviti dokaz o tome da su osim posebnih (zakonskih) kriterija ispoštovale cjelokupno zakonodavstvo u području okoliša ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Opći kriterij za industriju br. 1944: „Poduzeće mora osigurati pristup ažuriranom pregledu relevantnih zakona i propisa koji se odnose na zaštitu zdravlja, zaštitu okoliša i sigurnost.”

⁽²⁾ <http://www.regelhjelp.no/> i <http://www.miljofyrtn.no/dette-er-milj%C3%B8fyrtn%C3%A5rn/bransjekriterier>

⁽³⁾ Uredba o sustavu EMAS, Prilog II., odjeljak B.2. stavak 2.

3. Certifikat treba obnoviti svake tri godine, a u tom se trenutku ponovno provjeravaju svi kriteriji, uključujući opći kriterij za industriju br. 1950 kojim se rješava neusklađenost. Certifikat se ne obnavlja ako postoji neusklađenost s kriterijima.

Certifikator tijekom procjene u postupku certificiranja/obnove certifikata procjenjuje dokaz o poštovanju zakonodavstva te stoga postupak ovisi o stručnosti certifikatora (vidjeti zahtjev u pogledu akreditacije). Međutim, zakonski su kriteriji oblikovani tako da osposobljeni certifikator/procjenitelj može procijeniti poštovanje odredaba i dokumentirati razinu njihova poštovanja. Certifikator/procjenitelj provjerava i je li poduzeće ažuriralo pregled dostupnih zakona i propisa te postoji li sustav rješavanja pitanja nepoštovanja.

Nadalje, poštovanje zakonskih odredaba osigurava se u okviru godišnje unutarnje revizije sustava zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša, koja je dio godišnje analize koju provodi rukovodstvo. Revizijom sustava zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša uzima se u obzir svaki oblik nepoštovanja zakonskih odredaba.

Na portalu ELH-a dostupne su smjernice i primjeri rješavanja pitanja povezanih s postupkom u slučaju neusklađenosti (opći kriterij za industriju br. 1950);

4. U skladu s objašnjenjem iz točke 2. ovog odjeljka dostavljena dokumentacija ograničit će se samo na posebne zakonske odredbe obuhvaćene kriterijima ELH-a, a njome se neće obuhvatiti sve važeće zakonske odredbe koje se odnose na okoliš. Dokumentacija će se dostaviti i pohraniti upotrebom digitalnog sučelja ELH-a.

Zaključak Komisije

Slično kao u postupku utvrđenom za izjavu o okolišu (preliminarna analiza), ELH se pri procjeni poštovanja zakonodavstva u organizacijama oslanja na sustav koji se temelji na kriterijima. Smatra se da će se takvim sustavom i omogućavanjem upotrebe web-mjesta vlade *Regelhjelp* ⁽¹⁾ pružiti kvalitetan pregled zakonskih odredaba koje je, u skladu sa zahtjevima Uredbe o sustavu EMAS, potrebno ispuniti.

Najprije sama organizacija prije certificiranja procjenjuje usklađenost sa svim kriterijima ELH-a, uključujući zakonske kriterije, te vrši provjeru u trenutku kada procjenitelj/certifikator obavlja certificiranje. Ako se otkrije neusklađenost već i s jednim navedenim kriterijem, certifikat se ne može izdati.

Dokaz o usklađenosti sa (zakonskim) kriterijima ELH-a dostavlja se putem sustava. ELH od organizacija traži i da imaju uspostavljen postupak izvješćivanja i postupanja u slučaju kada još uvijek postoji nepoštovanje ⁽²⁾ zakonskih odredaba. Pitanje pridržavanja najvažnijih zakona i propisa povezanih s aktivnostima u području zdravlja, okoliša i sigurnosti provjerava se jednom godišnje s pomoću kontrolnog popisa za područje zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša koji potvrđuje i potpisuje direktor, a preispituje uprava. U smjernicama za opći kriterij za industriju br. 1944 izričito se navodi da je potrebno pridržavati se zakonskih odredaba, a ne samo pružiti njihov pregled.

Međutim, za razliku od sustava EMAS, u sustavu ELH nije doveden u pitanje kriterij kojim se od organizacija zahtijeva osiguravanje poštovanja svih zakonskih odredaba koje se odnose na okoliš. Umjesto toga, u sustavu ELH naglasak se stavlja na najvažnije zakonodavstvo o okolišu primjenom relevantnih kriterija za industriju, a tekst tog najrelevantnijeg zakonodavstva mijenja se kako bi bio potpuno razumljiv poduzeću i certifikatoru.

Štoviše, u slučaju nepoštovanja zakonskih odredaba koje nisu obuhvaćene zakonskim kriterijima ELH-a moguće je dodijeliti certifikat ako se primjenjuju postupci izvješćivanja i rješavanja pitanja neusklađenosti s propisima u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša ⁽³⁾.

Druga zamjetna razlika nalazi se u stručnosti procjenitelja. Procjenitelji u sustavu EMAS dužni su zapaziti je li neki zakon ispušten te stoga u tom pogledu moraju imati formalne kvalifikacije. Za razliku od njih, procjenitelji u sustavu ELH pri osposobljavanju su stekli općenito znanje. Sustavom ELH predviđa se rješavanje tog pitanja tako što se (zakonski) kriteriji oblikuju jasno i razumljivo, no moguće je posumnjati u stručnost certifikatora kada je riječ o utvrđivanju nepoštovanja zakonodavstva izvan okvira unaprijed zadanih zakonskih kriterija.

Naposljetku, u usporedbi sa sustavom EMAS postoji razlika i u učestalosti te vanjske verifikacije. Prema zahtjevima sustava ELH svake tri godine provodi se cjelokupni postupak radi obnove certifikata. U tom se trenutku svi kriteriji, uključujući kriterije koji se odnose na zakonske odredbe, ponovno provjeravaju. Na temelju Uredbe o sustavu EMAS djelotvornost s obzirom na zakonske odredbe isto je tako dio godišnje validacije koju obavlja procjenitelj sustava EMAS u okviru izjave o okolišu. Međutim, valja napomenuti da bi 98 % poduzeća koja imaju certifikat EHL, da su certificirana u okviru sustava EMAS, u skladu s člankom 7. imala pravo na izuzeće za male organizacije na temelju kojeg se godišnja revizija (svake dvije godine) i obnova certifikata (svake četiri godine) provodi u približno jednakim intervalima kao u sustavu ELH.

⁽¹⁾ <http://www.regelhjelp.no/>

⁽²⁾ Opći kriterij za industriju br. 1950: „Poduzeće mora utvrditi postupke izvješćivanja i rješavanja pitanja neusklađenosti.”

⁽³⁾ <http://eco-lighthouse.org/statistik/> smjernice za kriterije nalaze se na kraju dokumenta.

Na temelju tih elemenata Komisija smatra da se dio sustava ELH koji se odnosi na „**osiguravanje poštovanja zakonodavstva**” djelomično podudara s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS.

Moguće mjere za uklanjanje razlika s obzirom na sustav EMAS

Iako se taj dio sustava ELH ne može smatrati ekvivalentnim, iz analize je vidljivo da se skoro podudara s brojnim odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS. Kako bi se postigla usklađenost sa svim odgovarajućim zahtjevima, potrebno je uvesti sljedeće dodatne elemente:

- prilagoditi tekst općeg kriterija za industriju br. 1944 kako bi se u njemu navelo da organizacije, prije certificiranja, osiguravaju utvrđivanje i poštovanje svih zakonskih odredaba koje se odnose na okoliš,
- zahtjev da poduzeće dostavi dokaz o poštovanju relevantnih zakonskih odredaba o okolišu ako se to od njega zatraži,
- osigurati da vanjski revizor koji je akreditiran ili posjeduje dozvolu provjerava poštuje li se zakonodavstvo, i to svake godine kada je riječ o velikim organizacijama, a svake dvije godine kada je riječ o malim i srednjim poduzećima.

DIO 5.

Utvrđeni ciljevi i program zaštite okoliša kako bi se osiguralo stalno unapređivanje

Odgovarajući zahtjev sustava EMAS

1. Ciljevi se moraju definirati u organizacijama kako bi se zajamčilo stalno unaprjeđivanje ekološke djelotvornosti (članak 1., Prilog II., odjeljak B.3., odjeljak B.4. stavak 3.).
 2. Radi postizanja tih ciljeva uspostavlja se i provodi akcijski program zaštite okoliša (članak 18. stavak 7., Prilog II., odjeljak A.2., odjeljak A.3. stavak 3.).
-

Procjena odgovarajućih zahtjeva sustava ELH

Postupcima u okviru sustava ELH zahtijeva se da se prije certificiranja organizacije sastavi detaljna izjava o okolišu (Miljøkartlegging, kontrolni popis relevantnih općih i posebnih kriterija koji se upotrebljavaju za certificiranje), kao i da se sastavi godišnje izvješće o klimi i okolišu u kojemu su navedeni ciljevi zaštite okoliša i mjere predviđene za sljedeću godinu te trenutačno stanje ekološke djelotvornosti.

Svake se sljedeće godine (do 1. travnja) na mrežnom portalu EHL-a podnosi **godišnje izvješće o klimi i okolišu**. Ekološka djelotvornost uspoređuje se s prethodnom godinom. U izvješću se sažeto prikazuju poduzete inicijative te ostvareni veći i manji ciljevi, a predstavlja se akcijski plan za iduću godinu. Certifikator/procjenitelj provjerava godišnje izvješće o klimi i okolišu u trenutku prvog certificiranja i pri obnovi certifikata svake tri godine. Provjera se vrši svake godine, i to tijekom godišnje analize koju provodi rukovodstvo.

Godišnje izvješće o klimi i okolišu izrađuje se na mrežnom portalu EHL-a na temelju skupa univerzalnih pokazatelja i pokazatelja koji odgovaraju posebnim kriterijima za industriju. Ciljevima zaštite okoliša i akcijskim planom predstavljenim u godišnjem izvješću o klimi i okolišu dokumentira se stalno unapređivanje. Postupak se navodi u smjernicama za opći kriterij za industriju br. 7 ⁽¹⁾, povezanim smjernicama i na mrežnom portalu ELH-a.

Osim toga, u općem kriteriju za industriju br. 1963 (Dodatni aspekti okoliša) navodi se da: „*Poduzeće mora utvrditi ostale značajne aspekte okoliša s obzirom na poduzeće te razmotriti provedbu svih potrebnih mjera i/ili uvrštavanje u godišnje izvješće o klimi i okolišu i/ili praćenje u okviru akcijskog plana.*” Prema tomu, akcijskim planom mogu se obuhvatiti svi aspekti svojstveni poduzeću koji nisu sadržani u općim ili posebnim kriterijima.

Poduzećima koja žele produljiti valjanost svojeg izvješća o klimi i okolišu ELH nudi uslugu pod nazivom pokazatelji za pojedino poduzeće (virksomhetsspesifikke sjekkpunkter) u okviru koje se pitanja i pokazatelji izrađeni po mjeri poduzeća dodaju izvješću.

⁽¹⁾ <http://eco-lighthouse.org/statistik/> smjernice za kriterije nalaze se na kraju dokumenta.

Zaključak Komisije

U vrijeme certificiranja uspostavlja se uvodni program upravljanja okolišem koji sadržava kriterije i ciljeve procjene. U okviru godišnjeg izvješća o klimi i okolišu izrađenog na mrežnom portalu EHL-a svake se godine priprema procjena ekološke djelotvornosti, ostvarenog napretka i općih ciljeva zaštite okoliša.

Program zaštite okoliša ažurira se i ponovno procjenjuje u novoj izjavi o okolišu, i to svake tri godine u trenutku obnove certifikata.

Iako su u trenutku uspostave sustava upravljanja okolišem u središtu tih postupaka aspekti obuhvaćeni skupom kriterija (uključujući dodatne aspekte obuhvaćene općim kriterijem za industriju br. 1963 ⁽¹⁾), njihovom primjenom može se osigurati stalno unaprjeđivanje ekološke djelotvornosti povezane s tim aspektima.

Na temelju tih elemenata Komisija potvrđuje da je dio sustava ELH koji se odnosi na „**ciljeve i program zaštite okoliša utvrđene radi osiguravanja stalnog napretka**” u skladu s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS te ga se stoga može smatrati ekvivalentnim.

DIO 6.

Organizacijska struktura (uloge i odgovornosti), izobrazba i uključivanje zaposlenika

Odgovarajući zahtjev sustava EMAS

1. Rukovodstvo osigurava dostupnost resursa (uključujući ljudske resurse) kako bi se osiguralo kvalitetno funkcioniranje sustava. Uloge i odgovornosti potrebno je definirati, dokumentirati i o njima obavijestiti (Prilog II., odjeljak A.4.1.).
 2. Uprava imenuje posebne predstavnike rukovodstva čije su uloge, odgovornosti i ovlasti definirane kako bi se osigurala pravilna provedba i održavanje sustava upravljanja okolišem te podnošenje izvješća upravi o radu tog sustava (Prilog II., A.4.1.).
 3. Zaposlenicima treba pružiti izobrazbu potrebnu za rad sa sustavom EMAS (članak 1., Prilog II., odjeljak A.4.2.).
 4. Zaposlenici bi trebali aktivno sudjelovati u unaprjeđivanju ekološke djelotvornosti organizacije (članak 1., Prilog II., A.4.2. i B.4.).
-

1. Obveza rukovodstva u pogledu pravilne provedbe sustava i pružanja potrebnih resursa

U skladu s općim kriterijem za industriju br. 1946: „*Poduzeće mora pripremiti organizacijski dijagram ili sličan pregled ključnih uloga u organizaciji kao što su osoba za kontakt za sustav Eco-Lighthouse, predstavnik za sigurnost na radu, predsjednik odbora za zaštitu na radu, voditelj službe za zaštitu zdravlja, sigurnost i zaštitu okoliša, direktor nabave te djelatnik za zaštitu od požara.*”

U skladu s norveškim zakonodavstvom uprava je odgovorna za upravljanje poduzećem, što obuhvaća upravljanje zaštitom zdravlja, sigurnošću i zaštitom okoliša te, prema tomu, implicitno i za provedbu sustava upravljanja okolišem. Ako se ne omoguće potrebni resursi, automatski će se prikazati nedostaci u sljedećem izvješću o zaštiti zdravlja, sigurnosti i okoliša te godišnjem izvješću o klimi i okolišu. Ti će se nedostaci uzeti u obzir tijekom godišnje analize koju provodi rukovodstvo. Zbog toga bi se mogla nastati prepreka za sljedeći postupak obnove certifikata.

2. Posebni predstavnici za sustav upravljanja okolišem

Jedan član osoblja predlaže se za ulogu voditelja zaštite okoliša (Miljøfyrtårnansvarlig). Ta uloga nužno ne zahtijeva rad na puno radno vrijeme, već trajanje radnog vremena ovisi o veličini organizacije. Voditelja zaštite okoliša može osposobiti savjetnik tijekom faze prvog certificiranja ili mu prethodni voditelj može prenijeti svoje znanje. Voditelj zaštite okoliša obavlja sljedeće zadatke:

- glasnogovornik je savjetnika (na početku postupka),
- glasnogovornik je certifikatora/procjenitelja u trenutku prvog certificiranja i obnove certifikata,
- osigurava usklađenost s kriterijima za industriju,

⁽¹⁾ Opći kriterij za industriju br. 1933: „*Poduzeće mora utvrditi ostale značajne aspekte okoliša s obzirom na poduzeće te razmotriti provedbu svih potrebnih mjera i/ili uvrštavanje u godišnje izvješće o klimi i okolišu i/ili praćenje u okviru akcijskog plana.*”

- osposobljava i motivira zaposlenike,
- priprema i podnosi godišnje izvješće o klimi i okolišu na mrežnom portalu ELH-a,
- razgovara o tom izvješću s rukovodstvom tijekom „godišnje analize koju provodi rukovodstvo” (ledelsens gjennomgang) i s osobljem na sastancima, prosljeđuje godišnje izvješće djelatnicima u organizaciji koristeći se pritom intranetom ili drugim internim komunikacijskim kanalima,
- posebno obavješćuje svoje kolege o sveobuhvatnoj politici zaštite okoliša u organizaciji te većim i manjim ciljevima za iduću godinu kako su navedeni u godišnjem izvješću o klimi i okolišu,
- neprestano pridonosi unaprjeđenju.

Zaklada ELH osigurava izobrazbu na internetu čiji je cilj osposobiti voditelja zaštite okoliša (Miljøfyrtårnansvarlig) za ispunjavanje godišnjeg izvješća o klimi i okolišu te posebno za postizanje obnove certifikata.

Zaklada ELH priprema upute za voditelja zaštite okoliša kako se zahtijeva općim kriterijem za industriju br. 1947: „*Poduzeće mora pripremiti pisane naputke namijenjene zaposleniku koji je odgovoran za provedbu sustava Eco-Lighthouse. Voditelj zaštite okoliša trebao bi angažirati, motivirati i uključiti zaposlenike organizacije. Zaklada ELH tvrdi da je aktivno sudjelovanje zaposlenika temelj sustava ELH.*”

U većim je organizacijama moguće uključiti dodatno osoblje osnivanjem skupine za upravljanje okolišem⁽¹⁾ (Miljøgruppe). Skupina za upravljanje okolišem može postati dijelom skupine za zaštitu zdravlja, sigurnost i zaštitu okoliša koja je zakonski obvezna kada organizacije imaju više od 50 zaposlenika.

3. Izobrazba

Poduzeća i organizacije dužni su primijeniti opći kriterij za industriju br. 1951: „*Poduzeće mora uspostaviti postupke za izobrazbu zaposlenika u području osnova zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša i za obavješćivanje tih zaposlenika o izmjenama. Izobrazba mora obuhvaćati razumne postupke koji se odnose na vanjski okoliš.*”

Svrha je osigurati da zaposlenici steknu dovoljno znanja i vještina kako bi svoje zadatke mogli obavljati uredno i u skladu s propisima u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša. Opseg programa izobrazbe zaposlenika ovisit će o rizicima povezanim s djelatnostima poduzeća. Osnovna je filozofija ELH-a da organizacija najbolje poznaje vlastito poslovanje i stručnost/potrebe vlastitog osoblja te stoga najbolje može odrediti koji je program izobrazbe potreban. Kriterij se provjerava usmeno (certifikator/procjenitelj) tako što se postavlja pitanje koje postupke poduzeće primjenjuje pri izobrazbi svojih zaposlenika i novozaposlenih osoba u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša.

Ključno je pitanje je li taj program izobrazbe usmjeren prema unaprjeđivanju ekološke djelotvornosti ili je samo usmjeren na stavku postupka u okviru sustava ELH i na upravljanje rizicima u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša. Kontrolnim popisom za područje zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša koji ELH upotrebljava za procjenu znanja o uobičajenim postupcima među zaposlenicima provjerava se premašuje li opseg programa izobrazbe okvir postupaka i obuhvaća li ključna područja zaštite okoliša kao što su gospodarenje otpadom, energetska učinkovitost ili rukovanje opasnim tvarima.

4. Angažman zaposlenika

Kako bi se ispunili zahtjevi sustava EMAS, zaposlenici su uključeni u postupak čiji je cilj stalno unaprjeđivanje ekološke djelotvornosti organizacije.

Potrebno je imenovati skupinu za okoliš u organizaciji, a zaposlenici moraju aktivno sudjelovati u aktivnostima zaštite okoliša⁽²⁾. Zaposlenici poznaju sadržaj izvješća o klimi i okolišu i konkretno su uključeni u postupke kojima pridonose unaprjeđivanju ekološke djelotvornosti, kao što je odvajanje otpada. Različitim se kriterijima (1953, 1962, 36) podupire stalno unaprjeđivanje upotrebom „banke ideja”. Te banke ideje koje je uspostavila zaklada Eco-Lighthouse sadržavaju različite mjere za unaprjeđivanje djelotvornosti u područjima zaštite okoliša kao što su promet, otpad ili energija, u suradnji sa zaposlenicima organizacije.

(1) Valja napomenuti da su skupina za zaštitu zdravlja, sigurnost i zaštitu okoliša (Arbeidsmiljøutvalg) te skupina za upravljanje okolišem (Miljøgruppe) dva različita subjekta. Skupina za zaštitu zdravlja, sigurnost i zaštitu okoliša zakonski je obvezna kada ima više od 50 zaposlenika. Ne postoji obveza osnivanja skupine za sustav ELH, no zaklada ELH preporučuje takvu skupinu u organizacijama koje imaju više od određenog broja zaposlenika. To može biti jedna te ista skupina kako bi se osigurala učinkovita organizacija i integracija ELH-a u postojeće strukture upravljanja.

(2) Priručnik o certificiranju sustavom Eco-Lighthouse za 2016. - 3.2.4. Osnivanje i imenovanje skupine za okoliš/projektne skupine.

Zaključak Komisije

Rukovodstvo je u skladu sa zakonom dužno predvidjeti ljudske resurse potrebne za pravilno funkcioniranje postupaka u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša i ono mora, u skladu s pravilima ELH-a, imenovati i predstavnike za sustav ELH slično kao što to važi za sustav EMAS. Stoga se resurse potrebne za pravilno funkcioniranje stavlja na raspolaganje odgovornim osobama.

Od organizacija se isto tako traži da svojim zaposlenicima osiguraju izobrazbu kako bi razvili vještine u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša, što uključuje mogućnost unaprjeđivanja ekološke djelatnosti, te da uključuju zaposlenike u provedbu sustava upravljanja okolišem i u aktivnosti zaštite okoliša.

Na temelju tih elemenata Komisija potvrđuje da je dio sustava ELH koji se odnosi na „**organizacijsku strukturu, izobrazbu i uključivanje zaposlenika**” u skladu s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS te ga se stoga može smatrati ekvivalentnim.

DIO 7.

Zahtjevi u pogledu dokumentacije

Odgovarajući zahtjev sustava EMAS

U okviru sustava EMAS zahtjeva se dokumentacija o politici zaštite okoliša, ciljevima, akcijskim planovima, opsegu sustava upravljanja i njegovim glavnim elementima kao što je evidencija neophodna za učinkovito planiranje i kontrolu postupaka u vezi s njihovim značajnim učincima na okoliš.

članak A.4.4. Priloga II.

Procjena odgovarajućih zahtjeva sustava ELH

Dokumentacija o organizaciji i provedbi postupaka sustava upravljanja okolišem i ciljevima mora biti dostupna.

ELH na svojem web-mjestu objavljuje iscrpan popis obveznih dokumenata koji su potrebni za certificiranje, druge obrasce i korisne alate (*verktøy*) i informacije o certificiranju povezane s određenim sektorom ⁽¹⁾. Brojni relevantni dokumenti pohranjuju se na internetskom portalu ELH-a ⁽²⁾ (Miljøfyrtårnportal). Zaklada ELH daje upute i o načinu arhiviranja dokumentacije.

U dijelu smjernica za opći kriterij za industriju br. 1944 koji se odnosi na certifikatora/procjenitelja traži se da certifikator/procjenitelj provjeri jesu li dokumentacija i sustav zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša jednostavno i sustavno pohranjeni i zna li poduzeće kako pristupiti informacijama. Dokumentacija povezana s kriterijima za industriju pohranjuje se u izjavi o okolišu (Miljøkartlegging) i na internetskom portalu ELH-a. Poduzeće može odlučiti pokazati je certifikatoru/procjenitelju na sastanku uživo, nije ju obvezno učitati na portal. Tijekom sastanka o certificiranju i obnovi certifikata certifikator/procjenitelj steći će dojam o tomu koliko dobro zaposlenici poznaju sustav.

Zaključak Komisije

U središtu je tog dijela dostupnost odgovarajuće dokumentacije. Iako opseg obaju sustava nije istovjetan, struktura informacija koju predlaže ELH i struktura arhiviranja mogu se smatrati zadovoljavajućima.

Na temelju tih elemenata Komisija potvrđuje da je dio sustava ELH koji se odnosi na „**zahtjeve u pogledu dokumentacije**” u skladu s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS te ga se stoga može smatrati ekvivalentnim.

Napomena: po definiciji se dokumentacija u sustavu ELH prikuplja u opsegu dovoljnom za ispunjenje potreba dokumentiranja u okviru sustava ELH za upravljanje okolišem. Želi li se organizacija prijaviti za registraciju u sustavu EMAS, opseg dokumentiranja prilagođava se kako bi se njime obuhvatili svi zahtjevi sustava EMAS, uključujući one koji se trenutačno ne ispunjavaju u sustavu ELH.

⁽¹⁾ <http://miljofyrtarn.no/nyeverktoy> i (primjer) <http://www.miljofyrtarn.no/2015-11-18-23-56-21/avfall>

⁽²⁾ <https://rapportering.miljofyrtarn.no/Account/Login?ReturnUrl=%2F>. Kako biste dobili pristup, obratite se ELH-u.

DIO 8.

Upravljanje operacijama*Odgovarajući zahtjev sustava EMAS*

Operacije povezane s utvrđenim značajnim aspektima okoliša izvršavaju se u određenim uvjetima. Kako bi to osigurala, organizacija:

1. uspostavlja, provodi i održava jedan ili više dokumentiranih postupaka za upravljanje situacijama u kojima bi njihov izostanak mogao dovesti do odstupa od politike i općih i pojedinačnih ciljeva zaštite okoliša;
2. utvrđuje radne kriterije u postupku ili postupcima;
3. uspostavlja, provodi i održava jedan ili više postupaka povezanih s utvrđenim značajnim aspektima okoliša za robu i usluge koje organizacija upotrebljava i o primjenjivim postupcima i zahtjevima obavješćuje dobavljače i izvođače.

Procjena odgovarajućih zahtjeva sustava ELH

1. i 2. Sustavom ELH od organizacija se zahtijeva utvrđivanje politike zaštite okoliša i definiranje posebnih ciljeva u pogledu ekološke djelotvornosti. Štoviše, norveška poduzeća dužna su utvrditi sveukupne ciljeve u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša na temelju propisa o unutarnjoj kontroli. U općim kriterijima sustava ELH br. 1945 i 1947 navodi se da sustav upravljanja mora uključivati dokumentirane postupke za postizanje tih ciljeva povezanih sa zaštitom zdravlja, sigurnošću i zaštitom okoliša, kao i da mora stalno biti u skladu s kriterijima za industriju. Obvezno je uspostaviti postupke za rješavanje slučaja neusklađenosti (opći kriterij za industriju br. 1950). Dodatni kriteriji sustava ELH (br. 1949) obvezuju poduzeća na izradu (ažurirane) procjene rizika i sastavljanje odgovarajućeg akcijskog plana.

Obvezno je osigurati posebne postupke za određene industrije kada je riječ o rukovanju opasnim proizvodima kojima se određena industrija uobičajeno koristi (među ostalim, to su posebni kriteriji za industriju br. 983, 984 koji se odnose na djelatnosti čišćenja, posebni kriteriji za industriju br. 1931, 1932, 1933 za popravke automobilskih karoserija i lakirnice, posebni kriterij za industriju br. 14 za automehaničarske radionice).

3. Nakon certificiranja poduzeće mora svoje kupce i dobavljače obavijestiti o svojim aktivnostima zaštite okoliša (opći kriterij za industriju br. 5). Za sve veće nabave obvezno je utvrditi relevantne kriterije za okoliš (opći kriterij za industriju br. 1954), a poduzeće mora nastojati uvjeriti svoje najvažnije dobavljače da se i oni podvrgnu postupku dobivanja certifikata zaštite okoliša. Poduzeće mora jednako tako utjecati na svoje dobavljače da u svojem katalogu proizvoda navedu informacije o proizvodima sa znakom za okoliš treće strane te o statističkim podacima povezanim s proizvodima koji imaju znak za okoliš, a koje su oni kupili (opći kriterij za industriju br. 1956).

Zaključak Komisije

Naglasak se u tom dijelu stavlja na postojeće postupke za odgovarajuće upravljanje operacijama. Može se smatrati da su struktura postupaka koje predlaže ELH u kombinaciji s norveškim propisima o unutarnjoj kontroli i povezani protoci informacija zadovoljavajući.

Na temelju tih elemenata Komisija potvrđuje da je dio sustava ELH koji se odnosi na „**upravljanje operacijama**” u skladu s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS te ga se stoga može smatrati ekvivalentnim.

DIO 9.

Pripremljenost i reakcija na izvanredne situacije*Odgovarajući zahtjev sustava EMAS*

1. Organizacija mora uspostaviti, provoditi i održavati jedan ili više postupaka da bi utvrdila potencijalne izvanredne situacije i potencijalne accidente i da bi navela kako će na njih reagirati.
2. Organizacija mora reagirati na stvarne izvanredne situacije i accidente i spriječiti ili ublažiti s njima povezane štetne učinke na okoliš.
3. Organizacija mora periodično pregledavati i prema potrebi revidirati svoje postupke o pripremljenosti za hitne slučajeve i reakcije na njih.
4. Organizacija isto tako te postupke mora periodično ispitivati kad je to moguće.

(Prilog II., odjeljak A.4.7.)

Procjena odgovarajućih zahtjeva sustava ELH

To se uređuje općim kriterijem za industriju br. 1949: „*Poduzeće mora dostaviti ažuriranu procjenu rizika kojom se obuhvaćaju radna okolina i vanjski okoliš, a dostaviti mora i odgovarajući akcijski plan.*”

Na posebne industrije u kojima je to izuzetno bitno primjenjuju se posebni zakoni i propisi. Norveška poduzeća jednostavno mogu provjeriti koje se zakonodavstvo na njih primjenjuje tako što će provjeriti pravila i propise vlade na web-mjestu *Regelhjelp* ⁽¹⁾ na kojemu poduzeće unosi svoj jedinstveni broj organizacije i time dobiva popis relevantnog zakonodavstva. Primjere relevantnih zakona i propisa koji se odnose na pripremljenost i reakcije na izvanredne situacije za različite industrije moguće je pronaći na internetskim stranicama civilne zaštite (DSB) ⁽²⁾. Međutim, valja napomenuti da se certifikat sustava ELH u pravilu ne dodjeljuje teškoj industriji ni poduzećima koja su suočena s kompleksnim pitanjima zaštite okoliša.

Posebni kriteriji sustava ELH za industriju sadržavaju i odredbe o pripremljenosti i reakciji iako se čini da je u nekim slučajevima, kao na primjer kada je riječ o sektoru brodogradnje to ograničeno na popis opasnih tvari i odredbe o održavanju tečaja prve pomoći. Kada je riječ o poduzećima u kojima se upotrebljavaju kemikalije ili druge tvari (kao što je praonica rublja), u tim se slučajevima primjenjuju posebni kriteriji za industriju.

Zaključak Komisije

Norveškim se zakonodavstvom strogo uređuju pitanja pripremljenosti i reakcija na izvanredne situacije ⁽³⁾. U sustavu ELH ono se nadopunjuje općim kriterijima za industriju i, prema potrebi, posebnim kriterijima za industriju.

Tijekom certificiranja, postupka obnove certifikata i postupka koji završava godišnjom analizom koju provodi rukovodstvo provjeravaju se pravila o svjesnosti o rizicima, pripremljenosti i reakciji te njihovoj učinkovitoj primjeni i preispitivanju postupaka.

Na temelju tih elemenata Komisija potvrđuje da je dio sustava ELH koji se odnosi na „**pripremljenost i reakciju na izvanredne situacije**” u skladu s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS te ga se stoga može smatrati ekvivalentnim.

DIO 10.

Provjera, unutarnja revizija i korektivne radnje

Odgovarajući zahtjev sustava EMAS

1. U okviru svojeg sustava upravljanja okolišem i u skladu sa svojim ciljevima organizacija mora uspostaviti, provoditi i održavati jedan ili više postupaka za redovitu provjeru ključnih karakteristika svojih operacija koje mogu imati značajan učinak na okoliš i prema potrebi poduzimati korektivne radnje. (Prilog II., odjeljak A.5.1.)

Organizacija mora provoditi unutarnju reviziju kako bi procijenila uvedene sustave upravljanja i utvrdila usklađenost s politikom i programom zaštite okoliša u organizaciji (uključujući poštovanje zakonodavstva) u skladu sa zahtjevima utvrđenima člankom 4. stavkom 1. točkom (c), člankom 9. i Prilogom III. Reviziju provode nadležni revizori najmanje jednom godišnje, a revizijski ciklus kojim su obuhvaćene sve djelatnosti organizacije mora se završiti u intervalima od najviše tri godine (odnosno četiri godine kada je riječ o malim i srednjim poduzećima).

2. Organizacija mora uspostaviti, provoditi i održavati jedan ili više postupaka za utvrđivanje, ispravljanje i istraživanje stvarnih ili potencijalnih neusklađenosti i za poduzimanje korektivne odnosno preventivne radnje. Rezultati korektivnih i preventivnih radnji se bilježe te se preispituje njihova učinkovitost (Prilog II., odjeljak A.5.3.).

3. Na kraju unutarnje revizije rukovodstvu je potrebno podnijeti izvješće o zaključcima i nalazima revizije.

Pravna osnova (članak 4. stavak 1. točke (b) i (c), članak 6. stavak 2. točka (a), članak 9., Prilog II., odjeljak A.5. i Prilog III.).

⁽¹⁾ <http://www.regelhjelp.no/>

⁽²⁾ [https://www.dsb.no/Poveznica na lovdata \(požar, eksplozije, opasne tvari itd...\): https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20#KAPITTEL_2](https://www.dsb.no/Poveznica%20na%20lovdata%20(po%C5%BEzar,%20eksplozije,%20opasne%20tvari%20itd...):%20https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20#KAPITTEL_2)

⁽³⁾ <https://www.dsb.no/>

Procjena odgovarajućih zahtjeva sustava ELH

1. *Provjera ključnih karakteristika operacija i procjena usklađenosti sustava upravljanja okolišem s politikom i programom zaštite okoliša u organizaciji provedbom unutarnje revizije*

U skladu s općim kriterijem za industriju br. 6 „*rukovodstvo mora jednom godišnje analizirati sustav zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša te postupke u okviru sustava Eco-Lighthouse kako bi procijenilo rade li kako je predviđeno*”. Valja napomenuti da je taj kriterij označen simbolom § što upućuje na pravnu osnovu.

U smjernicama za opći kriterij za industriju br. 6 navodi se i da „u pravnom smislu taj kriterij podliježe propisima koji se odnose na sustavne aktivnosti u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša u poduzećima (propisi o unutarnjoj kontroli), odjeljak 5.8. Poduzeće mora pratiti sustav zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša i jednom godišnje ispitati sustav i obaviti unutarnju reviziju kako bi se uvjerilo da taj sustav radi kako je predviđeno. Obvezno je potrebno integrirati postupke u okviru sustava Eco-Lighthouse koji se odnose na vanjski okoliš u sustav zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša te se oni moraju obuhvatiti unutarnjom revizijom. Rukovodstvo ima glavnu odgovornost za sustav zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša i za integrirane postupke u okviru sustava Eco-Lighthouse te ih mora jednom godišnje analizirati kako bi osiguralo da funkcioniraju kako je predviđeno. Način provedbe te analize u praksi razlikovat će se od poduzeća. Važno je pronaći praktična rješenja. [...]”

Napomena: osim ispitivanja kriterija povezanih sa sustavom zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša važno je da savjetnik/poduzeće ispita i cjelokupni sustav zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša u poduzeću. Savjetnik/poduzeće mora ispitati radi li sustav zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša dobro u praksi i je li dobro ustrojen.

Stoga su za godišnju reviziju aktivnosti organizacije u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša u skladu s norveškim propisima o unutarnjoj kontroli (!) potrebni godišnja analiza koju provodi rukovodstvo, dodatna dokumentacija i postupci neophodni za certificiranje sustavom ELH-a te ujedno i ispunjavanje zakonske obveze. U okviru tog integriranog postupka analize poduzeće mora ispitati radi li sustav zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša dobro u praksi i je li dobro ustrojen.

Posljedica toga je integracija postupaka ELH-a u području zaštite okoliša u već postojeći sustav zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša te jačanje cjelokupnog sustava upravljanja s obzirom na radnu okolinu i vanjski okoliš.

Revizija/provjere temelje se na kontrolnim popisima za pojedine sektore, predlošcima i primjerima koje daje zaklada ELH i kojima se odražava razina rizika za okoliš u različitim sektorima. Provjera uključuje i analizu postupaka u okviru sustava Eco-Lighthouse te ciljeva i rezultata zaštite okoliša koje je u godišnjem izvješću o klimi i okolišu odredila sama organizacija.

Ovisno o veličini poduzeća, prije godišnje analize koju provodi rukovodstvo sustav može provjeriti unutarnji revizor ili, ako je riječ o malim poduzećima, može ga se provjeriti na samom sastanku. U okviru godišnje analize koju provodi rukovodstvo evaluiraju se odstupanja i rezultati, opći i pojedinačni ciljevi te se određuju novi ciljevi.

Godišnje izvješće o klimi i okolišu nadopunjava analizu koju provodi rukovodstvo te sačinjava dodatnu dokumentaciju o ciljevima i rezultatima zaštite okoliša. Njime se daje procjena prethodnih stavki, provjerava je li ostvaren napredak i jesu li postignuti ciljevi te se u njemu utvrđuju novi ciljevi u pogledu poboljšanja za iduću godinu. Rukovodstvo svake godine u okviru svoje analize izvršava procjenu tog izvješća.

2. *Ispravljanje neusklađenosti*

Svrha je analize u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša precizno odrediti slabosti i nedostatke te izraditi plan za njihovo otklanjanje. Pojavi li se neki nedostatak, potrebno je izraditi akcijski plan za otklanjanje tog nedostatka (do određenog roka).

(!) Izvadak iz smjernica za propise o unutarnjoj kontroli: „*Periodična analiza aktivnosti u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša. Osim redovitih daljnjih aktivnosti (npr. inspekcija sigurnosti na radu, sastanaka s osobljem itd.) poduzeće mora, najmanje jednom godišnje, provesti sveobuhvatnu analizu aktivnosti u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša i evaluirati njihovu djelotvornost u praksi. Poduzeće mora u pisanom obliku utvrditi postupak obavljanja analize. Rezultati analize moraju biti lako dostupni. Cilj je precizno odrediti slabosti i nedostatke i otkloniti ih. Važno je pronaći uzroke i osigurati da opet ne nastanu. Nakon završetka analize, osim sveobuhvatnog cilja, obvezno se moraju utvrditi konkretni ciljevi za ostvarenje poboljšanja*”. Izvadak iz: www.arbeidstilsynet.no/binfil/download2.php?tid=77839 (verzija smjernica i propisa o sustavnim aktivnostima u području zdravlja, sigurnosti i okoliša u formatu pdf. Cjeloviti propis dostupan je na web-mjestu <http://www.arbeidstilsynet.no/fakta.html?tid=78950>, a na engleskom jeziku na web-mjestu: <http://www.arbeidstilsynet.no/artikkel.html?tid=78622>

Prije nego što bude moguće izdati certifikat ili ga obnoviti, zahtijeva se usklađivanje sa svim kriterijima, a posebno s općim i posebnim kriterijima koji su preuzeti izravno iz norveškog zakonodavstva. Pitanje neusklađenosti (ujedno i nepoštovanja zakonskih odredaba izvan sustava ELH) rješava se primjenom općeg kriterija za industriju br. 1950 na temelju kojeg su poduzeća dužna utvrditi postupke izvješćivanja i rješavanja pitanja te neusklađenosti.

Svaka neusklađenost s kriterijem, koja se pojavi tijekom postupka certificiranja ili obnove certifikata, odgađa certificiranje sustavom ELH.

3. Izvješće rukovodstvu o zaključcima i nalazima revizije

Godišnje izvješće u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša na temelju kojeg nastaju akcijski plan i godišnje izvješće o klimi i okolišu predstavljaju se rukovodstvu tijekom godišnje analize koju provodi rukovodstvo.

Zaključak Komisije

Fazom provjere obuhvaćeni su postupci u okviru sustava ELH, poštovanje zakonskih odredaba i zahtjevi norveških propisa o unutarnjoj kontroli (¹). Rezultati provjere naknadno se analiziraju u okviru analize koju provodi rukovodstvo. Kako bi postupak bio lakši, opseg provjera koje se provode definira se sektorskim kontrolnim popisom koji daje zaklada ELH.

Kombinacijom tih postupaka – revizije sustava zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša, analize rizika, provjere neusklađenosti i njihova otklanjanja – nastaje unutarnja revizija slijedom koje se izvršava provjera aspekata zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša te sustava ELH. Rukovodstvo obvezno analizira rezultate. U trenutku certificiranja i obnove certifikata okolišni procjenitelj ujedno potvrđuje da je revizija na odgovarajući način izvršena i da su svi relevantni elementi provjereni i priopćeni.

Zbog razlika između dvaju sustava opseg revizije može se razlikovati iako se usporedivi postupci primjenjuju za postizanje sličnih ciljeva. Međutim, ako organizacija želi prijeći na sustav EMAS, uspostavljeni postupci mogu se primijeniti na izmijenjeni opseg (koji uključuje, npr., dodatne posebne aspekte okoliša).

Voditelj zaštite okoliša odgovoran je za sastavljanje i podnošenje izvješća koje uključuje različite sastavnice unutarnje revizije i analize koju provodi rukovodstvo, a time se podupiru sustav zaštite okoliša i procjena ekološke djelotvornosti u kontekstu politike i programa zaštite okoliša.

Na temelju tih elemenata Komisija smatra da je dio sustava ELH koji se odnosi na „**provjeru, unutarnju reviziju i korektivne radnje**” u skladu s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS te ga se stoga može smatrati ekvivalentnim.

Napomena: postojeći postupci revizije u okviru sustava ELH po definiciji su osmišljeni kako bi se zajamčila naknadna provjera sustava ELH-a za upravljanje okolišem. Želi li se organizacija prijaviti za registraciju u sustavu EMAS, opseg unutarnje revizije prilagođava se kako bi se njime obuhvatili svi zahtjevi sustava EMAS, uključujući one koji se trenutačno ne ispunjavaju u sustavu ELH.

DIO 11.

Komunikacija (unutarnja i vanjska)

Odgovarajući zahtjev sustava EMAS

1. U okviru sustava upravljanja okolišem organizacije uspostavljaju postupke unutarnje i vanjske komunikacije. Organizacija je u stanju dokazati da u okviru postupka vanjske komunikacije održava otvoreni dijalog s javnošću i ostalim zainteresiranim stranama, uključujući lokalne zajednice i kupce, o učinku svojih djelatnosti, proizvoda i usluga na okoliš.
2. Organizacije vanjskim dionicima osiguravaju transparentnost i redovito pružaju informacije o okolišu na temelju zahtjeva iz Priloga IV. (Priopćavanje informacija bitnih za okoliš).

Te informacije, među ostalim, uključuju sljedeće elemente: politiku zaštite okoliša u organizaciji, opis svih značajnih aspekata okoliša, opis općih i pojedinačnih ciljeva zaštite okoliša, priopćavanje pokazatelja određenih Prilogom, djelotvornost s obzirom na okoliš u pogledu zakonskih odredaba i uputu na važeće zakonske odredbe koje se odnose na okoliš.

(¹) <http://www.arbeidstilsynet.no/artikkel.html?tid=78622>

Te informacije svake godine (ili svake dvije godine ako je riječ o malim i srednjim poduzećima) validira akreditirani okolišni procjenitelj ili okolišni procjenitelj koji posjeduje dozvolu.

Članak 4. stavak 1. točka (d), članak 5. stavak 2. točka (a), članak 6. stavak 2. točka (b), Prilog II., odjeljak B.5., Prilog IV.

Procjena odgovarajućih zahtjeva sustava ELH

1. Komunikacija se temelji na godišnjem izvješću o klimi i okolišu.

Na mrežni portal ELH-a učitava se uvodna analiza utjecaja na okoliš u okviru sustava ELH (Miljøkartlegging) kojom se utvrđuje popis kriterija s kojima se potrebno uskladiti, međutim, ta se analiza javno ne objavljuje. Nije zamišljena kao komunikacijski alat, već kao alat za procjenu namijenjen organizaciji. U skladu s općim kriterijem za industriju br. 7 obvezno je objaviti samo godišnje izvješće o klimi i okolišu te politiku zaštite okoliša.

Izvješće o klimi i okolišu služi rukovodstvu kao alat za pripremu aktivnosti u području zaštite okoliša i potrebno ga je objaviti do 1. travnja svake godine. Cilj je da poduzeća u svojem izvješću o okolišu jednom godišnje dokumentiraju unaprjeđenje svoje djelatnosti.

Izvješće se sastoji iz dva dijela: izvješća o ekološkoj djelatnosti za prethodnu godinu i akcijskog plana za iduću godinu.

Temelji se na nizu pokazatelja kao što su:

broj zaposlenika, odsutnost s radnog mjesta (bolovanje), novčani promet, zelena nabava i broj proizvoda sa znakom za okoliš koji su kupljeni za vlastitu upotrebu, certificirani dobavljači, potrošnja papira, ukupna potrošnja energije, površina grijanog prostora, razred potrošnje električne energije, razred potrošnje toplinske energije (vrsta grijaćeg tijela), potrošnja goriva, prijeđeni kilometri, vrsta i broj vozila, putovanja zrakoplovom, obujam razvrstanog i nerazvrstanog otpada te ostali aspekti okoliša povezani s odabranim kriterijima za industriju. Dio tih pokazatelja definira se istodobno s utvrđivanjem kriterija za industriju te se oni stoga razlikuju ovisno o sektoru.

Iako sustav ELH nije namijenjen industrijskim organizacijama, izvješćem je obuhvaćeno nekoliko ključnih pokazatelja sustava EMAS. Na primjer, u okviru godišnjeg izvješća o klimi i okolišu koje je sastavio veletrgovac prehrambenim proizvodima „Arne Sjule”, na temelju evaluacije potrošnje goriva i odrađenih putovanja zrakoplovom izvijestilo se o pokazateljima energetske učinkovitosti, racionalnom iskorištavanju materijala u postupku nabave, emisijama iz otpada i emisijama CO₂.

Svejedno se ne izvješćuje o svim ključnim pokazateljima navedenima u Prilogu IV. te izvješćivanje nije tako brojčano detaljno kao što se to zahtijeva sustavom EMAS. To je zasigurno povezano sa sustavom unaprijed zadanih kriterija koji proizlaze iz pristupa ELH-a koji uključuje prethodno utvrđene pokazatelje osmišljene kako bi odgovarali posebnostima određenih sektora. Na primjer, godišnjim izvješćem o klimi i okolišu koje je sastavio isti distributer hrane nisu bili obuhvaćeni pokazatelji emisija kemikalija u zrak (kao što su NO_x čestice), emisija u vodu i pokazatelji bioraznolikosti. Međutim, iako je skup pokazatelja koji se traže u skladu sa sustavom EMAS opsežniji, valja napomenuti da organizacija u sustavu EMAS može isto tako odlučiti ne podnijeti izvješće o nekim pokazateljima ako može obrazložiti da ti pokazatelji nisu relevantni za značajne izravne aspekte okoliša.

Prema sustavu ELH dodatni značajni aspekti predmet su općeg kriterija za industriju br. 1963 („poduzeće je dužno utvrditi i uzeti u obzir ostale aspekte okoliša”), a o njima se izvješćuje u godišnjem izvješću o klimi i okolišu. Poduzeća mogu ići korak dalje u postupku izvješćivanja i dodati pokazatelje u izvješće o klimi i okolišu uvrštavanjem pokazatelja za pojedino poduzeće (Virksomhetsspesifikke sjekpunkter) na zahtjev.

Aksijski plan za iduću godinu uključuje se u izvješće koje se izrađuje prema smjernicama na mrežnom portalu. Moraju se ispuniti sva obvezna polja na portalu, a ostala su označena kao neobvezna. Ako postoje polja koja nisu relevantna za poduzeće ili na koja nije moguće odgovoriti, potrebno je unijeti objašnjenje u polje predviđeno za komentar.

U izvješće o klimi i okolišu formalno se ne uvrštavaju elementi koji se odnose na djelatnost organizacije u pogledu zakonskih odredaba i upućivanja na važeće zakonske odredbe. Moguće je navesti korektivne radnje koje se poduzimaju zbog uočene neusklađenosti.

2. Izvješće sastavlja zaposlenik organizacije (voditelj zaštite okoliša) (kao i za sustav EMAS). Provjerava ga certifikator/procjenitelj tijekom certificiranja i u trenutku obnove certifikata koja se vrši svake tri godine.

Principuje se osoblju (opći kriterij za industriju br. 1952) (tijekom sastanaka i internetski) te rukovodstvu (tijekom analize koju provodi rukovodstvo). Revidiranjem općeg kriterija za industriju br. 7 ⁽¹⁾ (koji je uveden 2017.) povećala se razina transparentnosti sustava postavljanjem zahtjeva poduzeću da izvješće objavi široj javnosti, kupcima, dobavljačima i partnerima s kojima poduzeće surađuje. Izvješće se mora objaviti u trenutku prvog certificiranja i nakon toga svake godine.

Način objave bit će u skladu s norveškim propisima o zaštiti podataka i zakonima u području privatnosti, a neće se navoditi pokazatelji kao što su bolovanja i godišnji promet.

Zaključak Komisije

Godišnje izvješće o klimi i okolišu osnova je izvješćivanja u sustavu ELH (unutarnjeg izvješćivanja i izvješćivanja namijenjenog javnosti). Njime se pruža transparentan pregled djelotvornosti organizacije s obzirom na definirane pokazatelje. Kao i cijeli ELH sustav, ovo se izvješće temelji na metodi prethodnog utvrđivanja popisa kriterija/pokazatelja na sektorskoj razini. Ta se metoda razlikuje od one u sustavu EMAS gdje se sve aspekte utvrđuje i o njima izvješćuje na **temelju individualizirane analize**.

Postoje razlike i u sadržaju izvješća. Poput izvješća koje se traži sustavom EMAS, i godišnje izvješće o klimi i okolišu ELH-a uključuje opis organizacije i njezina sustava upravljanja okolišem, politiku zaštite okoliša u organizaciji te primijenjene kriterije i status dodjele certifikata. Međutim, postoje razlike u pogledu navođenja ključnih pokazatelja koji se primjenjuju na sve organizacije, zahtjeva za izvješćivanje u odnosu na zakonske odredbe i djelotvornosti organizacije u njihovu ispunjavanju.

U skladu s općim kriterijem za industriju br. 1952 zaposlenici i dionici obavješćuju se o godišnjem izvješću. Godišnje izvješće o klimi i okolišu mora se predstaviti svim zaposlenicima na sastancima ili putem intraneta. Poduzeće je isto tako dužno objaviti izvješće široj javnosti, kupcima, dobavljačima i partnerima s kojima poduzeće surađuje. Izvješće se mora objaviti u trenutku prvog certificiranja i nakon toga svake godine. Javnom objavom izvješća ono će postati dostupno ne samo osoblju već i vanjskim akterima.

Izvješće ELH-a tijekom certificiranja i svake tri godine (obnova certifikata) validira certifikator. Kada je riječ o sustavu EMAS, vanjski procjenitelj validira izjavu o okolišu u sustavu EMAS jednom godišnje, odnosno svake dvije godine kada je riječ o malim i srednjim poduzećima. Valja napomenuti da bi 98 % poduzeća certificiranih u okviru sustava ELH imalo koristi od tog izuzeća da su registrirana u sustavu EMAS.

Cilj je obaju načina izvješćivanja pružiti objektivan pregled djelotvornosti organizacije s obzirom na pokazatelje povezane s definiranim aspektima okoliša. Oba su prikladna za metodologiju kojom se podupire njihov sustav upravljanja okolišem. Međutim, metodološke razlike između tih dvaju sustava primjenjuju se i na dijelove o kojima se izvješćuje. Štoviše, izjava o okolišu u sustavu EMAS uključuje i zahtjev u skladu s kojim je potrebno potvrditi poštuje li se zakonodavstvo, a izjavu validira vanjski procjenitelj jednom godišnje, odnosno svake dvije godine kada je riječ o malim i srednjim poduzećima. Zbog tih se razlika za taj dio ne može smatrati da je u skladu sa svim zahtjevima sustava EMAS.

Na temelju tih elemenata Komisija smatra da se dio sustava ELH koji se odnosi na „**komunikaciju (unutarnju i vanjsku)**” djelomično podudara s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS.

Moguće mjere za uklanjanje razlika s obzirom na zahtjeve sustava EMAS

Iako se taj dio sustava ELH ne može smatrati ekvivalentnim, iz analize je vidljivo da se skoro podudara s brojnim odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS. Kako bi se postigla usklađenost sa svim odgovarajućim zahtjevima, potrebno je uvesti sljedeće dodatne elemente:

- izvješće o klimi i okolišu koje objavljuje organizacija certificirana sustavom ELH koje uključuje sve elemente koji se zahtijevaju u Prilogu IV. Uredbi o sustavu EMAS, a posebno:
 - opis značajnih aspekata okoliša organizacije utvrđenih na temelju postupka definiranog Prilogom I. Uredbi o sustavu EMAS,

⁽¹⁾ Opći kriterij za industriju br. 7: „Poduzeće tijekom prvog certificiranja mora pripremiti izvješće o klimi i okolišu. Nakon postupka prvog certificiranja mora se dovršiti godišnje izvješće o klimi i okolišu za cijelu prethodnu kalendarsku godinu i mora ga se predati na portal Eco- Lighthouse do 1. travnja. Godišnje izvješće o klimi i okolišu mora biti dostupno široj javnosti, kupcima, dobavljačima i partnerima s kojima organizacija surađuje.”

- ključne i posebne pokazatelje o kojima se prema potrebi izvješćuje,
- uputu na važeće zakonske odredbe o okolišu i osvrt na djelotvornost u ispunjavanju tih zakonskih odredaba,
- izvješće o klimi i okolišu koje akreditirani certifikator ili certifikator koji posjeduje dozvolu validira svake godine ili, kada je riječ o malim i srednjim poduzećima, svake dvije godine. Certifikator primjenom odgovarajuće metode osigurava da su svi relevantni aspekti okoliša, pokazatelji i zakonske odredbe utvrđeni i uzeti u obzir.

DIO 12.

Analiza koju provodi rukovodstvo

Odgovarajući zahtjev sustava EMAS

Na temelju unutarnje revizije, evaluacije usklađenosti, dijaloga s dionicima (uključujući primjedbe), ekološke djelotvornosti organizacije s obzirom na ciljeve zaštite okoliša, korektivnih i preventivnih radnji i prethodne analize rukovodstva uprava preispituje sustav upravljanja okolišem u organizaciji kako bi osigurala njegovu stalnu pogodnost, prikladnost i učinkovitost. Analiza obuhvaća procjenu prilika za unaprjeđivanje i potrebe za izmjenom sustava upravljanja okolišem, uključujući politiku te opće i pojedinačne ciljeve zaštite okoliša (Prilog II., odjeljak A.6.).

Procjena odgovarajućih zahtjeva sustava ELH

Analiza koju provodi rukovodstvo formalno je obuhvaćena općim kriterijem za industriju br. 6 u kojemu se navodi da „*rukovodstvo mora jednom godišnje analizirati sustav zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša te postupke u okviru sustava Eco-Lighthouse kako bi procijenilo rade li kako je predviđeno.*”

Iz informacija dobivenih u sustavu ELH ⁽¹⁾ vidljivo je da taj dio uvelike ovisi o godišnjoj analizi ELH-a koju provodi rukovodstvo, u čijem su središtu analiza sustava zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša te postupci u okviru sustava ELH, a uključuje i evaluaciju ekološke djelotvornosti kako je navedeno u godišnjem izvješću o klimi i okolišu.

Direktor i zaposlenik odgovoran za provedbu sustava Eco-Lighthouse sastaju se jednom godišnje s predstavnikom za sigurnost na radu i predstavnikom za zaštitu zdravlja na radu kako bi analizirali i evaluirali sustav.

Na temelju navedenog primjera godišnja analiza organizacije u sustavu ELH, koju provodi rukovodstvo, obuhvaća sljedeće elemente:

- mogućnosti unaprjeđivanja sustava; akcijski su planovi utvrđeni i analizirani,
- evaluaciju svakog kršenja zakonodavstva ili propisa koje je uočeno tijekom razdoblja izvješćivanja,
- evaluaciju ekološke djelotvornosti kako je navedeno u godišnjem izvješću o klimi i okolišu,
- postavljanje novih općih i pojedinačnih ciljeva zaštite okoliša u akcijskom planu koji je dio godišnjeg izvješća o klimi i okolišu.

Zaključci Komisije

Glavna ideja na kojoj se temelji analiza ELH-a koju provodi rukovodstvo vrlo je bliska onoj u sustavu EMAS jer se njome odražava veliki dio odredaba propisa o analizi koju provodi rukovodstvo.

Na temelju tih elemenata Komisija potvrđuje da je dio sustava ELH koji se odnosi na „**analizu koju provodi rukovodstvo**” u skladu s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS te ga se stoga može smatrati ekvivalentnim.

Zahtjevi za akreditaciju ili izdavanje dozvola za certifikacijska tijela

U sljedećoj se analizi procjenjuju **zahtjevi za akreditaciju ili izdavanje dozvola** na temelju kojih kvalificirani vanjski revizor može verificirati sustave.

⁽¹⁾ Među ostalim, <http://miljofyrtarn.no/nyeverktoy>

Odgovarajući zahtjev sustava EMAS

1. U sustavu EMAS traži se da neovisni akreditirani procjenitelj ili procjenitelj koji posjeduje dozvolu verificira ključne elemente sustava upravljanja. Elementi koje treba verificirati detaljno se navode u članku 18. Uredbe o sustavu EMAS.
 2. Prije registracije iz članka 4. stavka 5. okolišni procjenitelj koji je akreditiran ili posjeduje dozvolu verificira uvodnu analizu utjecaja na okoliš, sustav upravljanja okolišem, postupak i provedbu revizije i validira izjavu o okolišu.
 3. U skladu s člankom 6., kako bi se obnovila registracija, registrirana organizacija najmanje svake tri godine:
 - (a) daje na verifikaciju cjelokupni sustav upravljanja okolišem i program revizije i njihovu provedbu;
 - (b) u skladu sa zahtjevima navedenima u Prilogu IV. sastavlja izjavu o okolišu koju daje na validaciju okolišnom procjenitelju;
i, ne dovodeći u pitanje prethodne točke, registrirana organizacija, **u međuvremenu**, u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu IV. sastavlja ažuriranu izjavu o okolišu koju daje na validaciju okolišnom procjenitelju.
Člankom 7. Uredbe malim se organizacijama odobrava sljedeće izuzeće: prethodno navedeni rok produžuje se s tri na najviše četiri godine te s jedne na najviše dvije godine pod uvjetom da su ispunjeni posebni uvjeti.
 4. Verifikaciju i validaciju pod uvjetima definiranim u člancima 25. i 26. izvršava procjenitelj koji je akreditiran ili posjeduje dozvolu.
 5. Okolišni procjenitelji imaju akreditaciju ili dozvolu na temelju zahtjeva članka 20. Uredbe o sustavu EMAS. Okolišni procjenitelji posebno dostavljaju dokaz svoje stručnosti, odnosno znanja, relevantnog iskustva i tehničke sposobnosti relevantne za opseg tražene akreditacije ili dozvole.
-

Procjena odgovarajućih zahtjeva sustava ELH

1. *Neovisni procjenitelj*: u sustavu ELH traži se da vanjski certifikator/procjenitelj verificira provedbu sustava. Zaklada ELH omogućila je tom certifikatoru/procjenitelju izobrazbu i izdala mu odobrenje, a općina ga je službeno imenovala. U svojoj se procjeni certifikator/procjenitelj bavi usklađenošću organizacije s općim kriterijima i kriterijima za pojedinu industriju koje je za sustav ELH odabrao savjetnik. Zaklada ELH kontrolira rad certifikatora/procjenitelja pri svakom certificiranju (svake tri godine).
2. *Vanjska procjena prije certificiranja*: nakon što poduzeće podnese izvješće o vlastitoj organizaciji, certifikator/procjenitelj dodjeljuje certifikat za sustav ELH. Taj certifikat znači da je izvršena provjera usklađenosti s unaprijed zadanim kriterijima (općim kriterijima i kriterijima za pojedinu industriju), a njime je obuhvaćena i provjera ima li organizacija ažurirani pregled zakonskih odredaba koje mora ispuniti i sustav rješavanja pitanja neusklađenosti. Najrelevantnije zakonske odredbe prenose se i oblikuju u kriterije ELH-a koji se posebno provjeravaju. Slijedom toga, postupak verifikacije svodi se na provjeru kontrolnog popisa upotrebom izjave o okolišu s pomoću standardiziranih mrežnih alata, a za svaki kriterij postoje konkretne smjernice⁽¹⁾. Nakon što certifikator obavi procjenu, zaklada ELH provjerava pojedinačno svaki postupak certificiranja i odobrava ga prije izdavanja ili obnove certifikata.
3. *Obnavljanje registracije*: dozvola zaklade ELH mora se obnoviti svake treće godine.

Prije obnove certifikata organizacija mora analizirati kriterije i provjeriti je li ona još uvijek u skladu s važećim kriterijima. Na internetskom portalu objavljuje se dokumentacija o tom postupku.

Tijekom postupka obnove certifikata procjenitelj provjerava je li godišnje izvješće o klimi i okolišu podneseno svake godine u skladu sa zahtjevom. Ako nije, neophodno je iznova sastaviti privremena godišnja izvješća, a to je moguće učiniti retroaktivno.

Postupak obnove certifikata istovjetan je postupku certificiranja. Certifikator/procjenitelj posvetit će pažnju stalnom unaprjeđivanju u području zaštite okoliša.

Vanjska se verifikacija ne izvršava u međurazdoblju. Privremena izvješća o klimi i okolišu sastavljaju se unutar organizacije. S obzirom na to da su 98 % poduzeća certificiranih sustavom ELH male organizacije te na temelju odredbe članka 7. tu je učestalost potrebno usporediti s rokom za verifikaciju koja se na temelju Uredbe o sustavu EMAS obavlja svake dvije godine.

⁽¹⁾ Vidjeti dio 7.

4. *Zahtjevi u pogledu verifikacije i validacije:* verifikacija se izvršava nakon postupka koji je detaljno opisan u prethodnoj točki 2.

Certifikatori su osobe s općenitim znanjem, a djelatnosti obuhvaćene njihovom dozvolom vrlo su opsežne (nemaju dozvolu za pojedine sektore). Slično kao i procjenitelji u sustavu EMAS, certifikatori sustava ELH s organizacijom jasno definiraju i dogovaraju opseg certificiranja (djelove organizacije koji podliježu certificiranju), pregledavaju dokumentaciju, posjećuju organizaciju, obavljaju razgovore i nasumične provjere. Prema priručniku za certifikatore ELH-a certifikator se može djelomično osloniti na stručno mišljenje savjetnika koji je pripremio postupak certificiranja⁽¹⁾. Certifikator može isto tako dokumentirati svoju analizu sastavljanjem bilješki i bilo kakvih kontrolnih popisa.

Kad certifikator poduzeću izda odobrenje, on izražuje završnu izjavu o prihvatu kojom odobrava Miljøkartlegging i izvješće o svakoj utvrđenoj i ispravljenoj neusklađenosti. Obje se isprave pohranjuju na internetskom portalu. Zaklada Eco-Lighthouse zatim provjerava dokumentaciju i potvrđuje da je postupak u skladu s pravilima i smjernicama. Kada je to obavljeno, ELH izdaje certifikat.

Zaklada Eco-Lighthouse omogućuje izdavanje odobrenja, osigurava izobrazbu i vrši nadzor nad radom certifikatora u okviru svojeg internetskog portala, a upute za izvršavanje certificiranja nalaze se u priručniku za certifikatore ELH-a. Time se, na temelju zahtjeva ELH-a za izdavanje dozvola, osiguravaju neovisnost i profesionalnost procjenitelja.

Kako je navedeno u prethodnoj točki 2., u sustavu ELH nije potrebno svake godine provoditi posebnu godišnju validaciju.

5. *Zahtjevi za akreditaciju ili izdavanje dozvola*

Zaklada ELH uspostavila je autonomni sustav „izdavanja dozvola” svojim revizorima i certifikatorima/procjeniteljima. ELH izdaje odobrenje certifikatoru/procjenitelju, osigurava mu izobrazbu i nadzire njegov rad, a ta osoba radi u ime općine na čijem području organizacija ima svoje sjedište. Zaklada ELH pomno nadzire rad te osobe, no, ona u pravilu nije akreditirana prema nekom standardiziranom i priznatom sustavu akreditacije. Zaklada ELH certificirana je prema normi ISO 9001, no nije u skladu s normom za certificiranje sustava (ISO 17021). Stoga bi zahtjeve ELH-a trebalo usporediti sa zahtjevom za izdavanje dozvole koji je utvrđen člankom 20. Uredbe o sustavu EMAS.

Općina imenuje certifikatora koji posjeduje dozvolu. Prema tomu, certificiranje provodi treća strana, a uz takvo certificiranje postoji osoba povezana s općinama, koja aktivno sudjeluje u postupku. Primjenom tog sustava izbjegavaju se nejasnoće, čime se osiguravaju niski troškovi. Mogućnost pristupa lokalno dostupnim procjeniteljima ključni je čimbenik uspjeha sustava ELH-a, a poduzeća u kojima postoji tek nekoliko značajnih aspekata okoliša, pri čemu je uglavnom riječ o malim i srednjim poduzećima, na taj način mogu steći certifikat uz razumne troškove.

Naglasak zahtjeva koje je postavila Zaklada ELH u pogledu kvalifikacija procjenitelja/certifikatora stavljen je sljedeće elemente:

- procjenitelji/certifikatori ELH-a programom izobrazbe stekli su dobro poznavanje sustava upravljanja okolišem za čije su certificiranje zaduženi (ELH) te njegova sustava kriterija,
- procjenitelji/certifikatori ELH-a nemaju akreditaciju koja važi za svaki sektor pojedinačno, već im je izdano odobrenje na temelju općenitog programa izobrazbe u područjima okoliša, zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša, kontrole kvalitete i/ili revizije. ELH se čvrsto oslanja na preciznost kriterija koje je potrebno provjeriti. Taj pristup služi smanjivanju troškova za poduzeća povećanjem broja certifikatora i smanjenjem broja putovanja,
- slično tomu, poznavanje zakona zamjenjuje se upućivanjem na posebne kriterije za industriju, s time da postoji vodič namijenjen procjeniteljima,
- znanje o tehničkim aspektima usmjereno je na najvažnije teme u području zaštite okoliša (promet, energiju, otpad itd.). Sustavom Eco-Lighthouse certificiraju se poduzeća s uvriježenom vrstom učinka na okoliš.

⁽¹⁾ Priručnik za certificiranje u sustavu ELH – postupak certificiranja: „Sve kriterije nije moguće podjednako temeljito provjeriti, no kriteriji označeni slovom, D’ (dokumentacija) moraju se dokumentirati. Analiza utjecaja na okoliš trebala bi ulijevati povjerenje i ostavljati dojam da je temeljito provedena te time činiti glavnu osnovu za odluku o tomu što je potrebno provjeriti. Certifikator odlučuje koje bi uvjete trebao pregledati temeljito, a koje je kriterije moguće verificirati nasumičnim provjerama. Ako savjetnik koji izvršava analizu utjecaja na okoliš potvrdi da su ispunjeni kriteriji za industriju, certifikator se u načelu može u to pouzdati pod uvjetom da nema naznaka o suprotnom (loše provedena analiza utjecaja na okoliš, nepouzdana zaključci, ostale okolnosti)”.

Kako bi mogli ispuniti te zadatke, zaklada ELH osigurava da certifikatori/procjenitelji steknu sljedeće kvalifikacije (A) i dobiju izobrazbu (B):

A. zahtjevi u pogledu kvalifikacija koje moraju imati procjenitelji/certifikatori:

- znanje o temama iz područja zaštite okoliša (energija, promet, otpad, nabava, emisije),
- stručnu kvalifikaciju za revizora i/ili profesionalno iskustvo,
- relevantno profesionalno iskustvo (povezano s okolišem, zaštitom zdravlja, sigurnosti i okoliša, normom ISO 14001, sustavom EMAS itd.),
- relevantno stručno obrazovanje (znanstveni predmeti i predmeti u području zaštite okoliša, obrazovanje u području zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša, norme ISO 14001, sustava EMAS itd.),
- drugo relevantno stručno obrazovanje ili profesionalno iskustvo;

B. izobrazba za certifikatora/procjenitelja:

nakon što ga prime u program izobrazbe, zaklada ELH certifikatoru/procjenitelju daje individualnu poduku. Program izobrazbe uključuje:

- uvod u sustav Eco-Lighthouse. Kratki pregled razvoja, opis mreže i ustroja organizacije,
- popis različitih funkcija i odgovornosti u okviru njih: savjetnik, procjenitelj, općinski koordinator, osoba u poduzeću odgovorna za administraciju i za sustav Eco-Lighthouse,
- ako je dostupan vanjski savjetnik: kratki uvodni dio u kojemu ta osoba objašnjava praktične aspekte postupka ostvarenja certifikacije za omogućivanje boljeg razumijevanja,
- opis internetskog portala Eco-Lighthouse čiji su dio analiza utjecaja na okoliš, izvješće o certificiranju,
- godišnje izvješće o klimi i okolišu,
- postupak certificiranja sustavom Eco-Lighthouse i obnove certifikata,
- metode revizije;

dotadne mjere koje je potrebno provesti 2017. su:

- ispitivanje,
- vremenski ograničeno odobrenje za rad,
- vanjsko tijelo mora promatrati certifikatore/procjenitelje.

Namjera je zaklade ELH pojačati svoj dijalog s akreditacijskim tijelima u Norveškoj i ispuniti njihove norme i zahtjeve, što međutim ne uključuje akreditaciju certifikatora/procjenitelja jer bi to izrazito povećalo troškove poduzeća koja žele dobiti certifikat ELH-a.

Zaključak Komisije

Procjenom sustava zaklade ELH za upravljanje okolišem potvrđeno je da je moguće uočiti razlike u metodi koja se upotrebljava u sustavu EMAS i u sustavu ELH (na osnovi kriterija), u opsegu (sektori u kojima nema složenih aspekata okoliša) i u ciljnoj skupini (uglavnom su to mala i srednja poduzeća). Zahtjevima za akreditaciju i izdavanje dozvola isto se tako održavaju te razlike i neke posebnosti sustava ELH kao što su suradnja s općinama ili želja da troškovi certificiranja ostanu niski.

Pristup koji se primjenjuje u sustavu ELH temelji se na certificiranju koje obavlja vanjski certifikator, čime se zadovoljavaju ciljevi sustava. Kada se uspoređi postupak verifikacije s postupkom u sustavu EMAS, ključne su razlike sljedeće:

- naglasak u postupku certificiranja ELH-om stavljen je na procjenu usklađenosti sa skupom kriterija koji čine temelj sustava ELH te na poštovanje najrelevantnijih zakonskih odredaba. Takav strukturirani pristup ne postoji u sustavu EMAS u kojemu procjenitelj mora u konkretnom slučaju u svakoj organizaciji procijeniti provode li se pravilno zahtjevi Uredbe, a to uključuje utvrđivanje relevantnih aspekata okoliša i poštovanje zakonskih odredbi,
- stručno znanje certifikatora u sustavu ELH temelji se na procjeni kriterija. U sustavu EMAS stručno znanje usmjereno je na šire znanje o aspektima okoliša te na konkretno znanje o predmetnom industrijskom sektoru,

- zaklada ELH pruža procjeniteljima u sustavu ELH izobrazbu i daje im odobrenje, a njihov se rad nadzire pojedinačno. Upravna tijela koja imenuje vlada na temelju zahtjeva Uredbe o sustavu EMAS i/ili norme ISO 17021 izdaju akreditaciju ili dozvolu procjeniteljima u sustavu EMAS te nadziru njihov rad,
- kako bi se osigurala validacija izjave o okolišu, u sustavu EMAS provodi se vanjska provjera svake godine (svake dvije godine kada je riječ o malim i srednjim poduzećima, koja čine većinu organizacija certificiranih ELH-om). U sustavu ELH certificiranje se obavlja svake tri godine, a nema prijelaznih verifikacija.

S obzirom na unaprijed zadane kriterije, usmjerenošću sustava ELH na male organizacije (tek nekolicina poduzeća s više od 250 zaposlenika, nema poduzeća iz teške industrije) i sustav certificiranja koji nadzire zaklada ELH, a provode općine, osigurava se učinkovit i pragmatičan pristup za mala i srednja poduzeća koja žele procijeniti i poboljšati svoju praksu u području zaštite zdravlja, okoliša i sigurnosti.

Međutim, zbog toga što je bit sustava strukturirana oko skupa kriterija, od procjenitelja/certifikatora u ELH-u ne zahtijeva se sposobnost za uočavanje drugih problema zaštite okoliša ili neusklađenosti izvan obuhvata kriterija. Štoviše, zbog toga što nema znanje o konkretnom sektoru ili o zakonima, možda neće moći obavljati posebne provjere na lokaciji ili verificirati pouzdanost određenih tehničkih podataka u pogledu pravnog statusa. Možda će biti potrebno provesti takvu konkretnu analizu kako bi se procijenili aspekti koji izlaze izvan okvira kriterija za industriju, a posebno dodatni aspekti utvrđeni u skladu s općim kriterijem za industriju br. 1963⁽¹⁾, te provela verifikacija poštovanja zakonodavstva.

Na temelju ove analize moguće je donijeti zaključak da ELH sadržava cjeloviti sustav certificiranja koje provodi vanjski certifikator i koji dobro odgovara strukturi i posebnostima sustava. Međutim, zahtjevi povezani sa stručnim znanjem procjenitelja u sustavu ELH ne podudaraju se u potpunosti s odgovarajućim zahtjevima Uredbe o sustavu EMAS.

Na temelju tih elemenata Komisija smatra da se dio sustava ELH pod nazivom „**zahtjevi za akreditaciju i izdavanje dozvola**” djelomično podudara s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS.

Zaključak

ELH jest dobro strukturiran, suvremen i objektivan sustav kojim se brojnim organizacijama različite veličine i iz različitih sektora omogućuje ekološko certificiranje čiju reviziju vrše treće strane. On se temelji na skupu općih i posebnih kriterija koje organizacije koje žele dobiti certifikat moraju ispuniti. Ta se struktura razlikuje od pristupa u sustavu EMAS prema kojemu prvo treba utvrditi značajne aspekte okoliša svojstvene organizaciji, koji čine osnovu za provedbu sustava upravljanja okolišem.

Ciljevi sustava isto se tako razlikuju. Dok je sustav ELH vidljivo namijenjen malim i srednjim poduzećima, sustav EMAS mogu provoditi organizacije svih veličina, uključujući velike industrijske organizacije. Zaklada ELH zadužena je za upravljanje sustavom i ona definira zahtjeve u okviru njega. Zaklada ELH funkcionira i kao tijelo za izdavanje dozvola koje je zaduženo za program izobrazbe i izdavanje odobrenja certifikatorima koji rade za različite općine. Upravljanje sustavom EMAS počiva na zakonodavnom aktu (Uredbi EU-a), uključuje tijela koja imenuju državne vlasti, a verifikaciju obvezno mora vršiti procjenitelj koji ima akreditaciju ili dozvolu.

Kao što je istaknuto u cijelom dokumentu, primjenom oba sustava nastoji se ostvariti podjednaki opći cilj (unapređivanje ekološke djelotvornosti organizacija), no različitim metodama. Zahtjevi nisu identični. Neki dijelovi sustava ELH djelomično se podudaraju s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS dok je za druge potvrđeno da su u skladu s tim zahtjevima. Dijelovi ELH-a koji nisu u potpunosti u skladu sa zahtjevima sustava EMAS ne mogu se priznati ekvivalentnima. Međutim, organizacije koje želi prijeći na sustav EMAS mogu iskoristiti ovaj dokument kako bi te dijelove prilagodile prije nego što podnesu zahtjev za registraciju u sustavu EMAS.

Na temelju ove procjene Komisija potvrđuje da su:

- sljedeći dijelovi sustava Eco-Lighthouse u skladu s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS. Stoga se te dijelove može smatrati ekvivalentnima odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS, a oni su:
 - obveze i angažman uprave,

⁽¹⁾ Opći kriterij za industriju br. 1963: „Poduzeće mora utvrditi ostale značajne aspekte okoliša s obzirom na poduzeće te razmotriti provedbu svih potrebnih mjera i/ili uvrštavanje u godišnje izvješće o klimi i okolišu i/ili praćenje u okviru akcijskog plana.”

-
- utvrđivanje politike zaštite okoliša,
 - ciljevi i program zaštite okoliša utvrđeni radi osiguravanja stalnog napretka,
 - organizacijska struktura, izobrazba i uključivanje zaposlenika,
 - zahtjevi u pogledu dokumentacije,
 - upravljanje operacijama,
 - pripremljenost i reakcija na izvanredne situacije,
 - provjera, unutarnja revizija i korektivne radnje,
 - analiza koju provodi rukovodstvo,
- sljedeći dijelovi sustava Eco-Lighthouse djelomično se podudaraju s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS:
- utvrđivanje analize utjecaja na okoliš – preliminarna analiza,
 - osiguravanje poštovanja zakonodavstva,
 - komunikacija (unutarnja i vanjska),
- zahtjevi sustava Eco-Lighthouse povezani s akreditacijom ili izdavanjem dozvola certifikacijskim tijelima djelomično se podudaraju s odgovarajućim zahtjevima sustava EMAS.
-